

AZ ŐRSÉG ÉS A VENDVIDÉK VÉDETT ÉS VESZÉLYEZTETETT EDÉNYES NÖVÉNYEI

Összeállította: KIRÁLY GERGELY¹

BARTHA DÉNES¹, BODONCZI LÁSZLÓ², KOVÁCS J. ATTILA³, ÓDOR PÉTER⁴ és
TÍMÁR GÁBOR⁵ közreműködésével

¹Nyugat-Magyarországi Egyetem Növénytan Tanszék

²Kakasmandikó Bt.

³Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Növénytan Tanszék

⁴Eötvös Lóránd Tudományegyetem Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék

⁵Állami Erdészeti Szolgálat Váci Erdőtervezési Iroda

Jelmagyarázat:

a. – 1990 előtti időszakból származó adat

b. – 1990 utáni időszakból származó adat

! - maga az idézett szerző is látta az adott helyen a növényt

!! - BORBÁS (1887)-nél: maga a szerző szedte a növényt

HM - Természettudományi Múzeum Növénytára, Budapest

HB - Boros Ádám herbárium

HV - Vida Gábor herbárium

HS - Savaria Múzeum herbárium, Szombathely

Enumeráció

***Lycopodium annotinum* L.**

a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Erdei fenyvesekben igen ritka. **Őrség:** Szőce (KÁROLYI - PÓCS 1957, PÓCS et al. 1958) (p. 357.).

b. KOVÁCS (in notis): lombelegyes erdefenyvesekben Felsőszölnök (Vince útja), Nagyrákos (Kápolna-erdő) (1993).

KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Szalafő (Alsószeri-erdő).

ÓDOR (1994): Szalafő 1D (kipusztult), Apátistvánfalva 46B (pusztulóban), Apátistvánfalva 30B (pusztulóban), Apátistvánfalva 14B (leg. BODONCZI), Kétvölgy 70A (egészséges telep strobilusszal), Szakonyfalu 124A (pusztulóban).

TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu. Térkép! (p. 15.).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva mellett, Kétvölgytől É-ra. Igen kevés, eltűnőben (p. 6.).

BODONCZI (1999): Apátistvánfalva! (ÓDOR 1994, TÍMÁR 1994, KIRÁLY ex verb.), Apátistvánfalva: István-tó!, Navrata!; Kétvölgy!, Szakonyfalu 2 helyen! (ÓDOR 1994, TÍMÁR 1994). A populációk zöme gyenge kondíciójú, összesen két helyen van sporofiton. Ennek szint mindig a nyílt erdefenyvesek záródása az oka (p. 170.).

KOVÁCS (1999): Felsőszölnök, Nagyrákos.

BODONCZI (in notis): Az 1999-es cikk óta 2 új előfordulást találtam Orfaluban és Apátistvánfalván (Navrata), a községhatárhoz közel. (KIRÁLY G. korábbi adatától nem messze).

***Lycopodium clavatum* L.**

- a. GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250-251.)
 GÁYER (1932): Alsórönök: im Abbrandl-Ried zwischen *Calluna* (p. 9.).
 PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
 HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa (p. 46.).
 KOVÁCS - PRISZTER (1957): Bajánsenye: Kerkavölgy (KOVÁCS M. ined.) (p. 87.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Fenyvesekben, mészkerülő tölgyesekben és bükkösökben elterjedt, erdei fenyvesekben néhol tömeges. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (GÁYER 1926-27, PAUER 1932, HORVÁT 1944, BAKSAY in HM, BOROS ex litt.), Apátistvánfalva!, Felsőszőlnök! (BOROS ex litt.), Szakonyfalu! (VAKARCS 1939 ap. HORVÁT 1944), "Szentgotthárd - Apátistvánfalva - Szakonyfalu" (HORVÁT 1944), Apátistvánfalva (BAKSAY in HM), Rábatótfalu, Alsószőlnök, Kétvölgy, Orfalu (PÓCS ined.); **Őrség:** Gödörháza! (GÁYER 1936), Kondorfa! - Rábagyarmat, Máriaújfalu - Farkasfa (HORVÁT 1944), Bajánsenye (JÁVORKA ex litt., KOVÁCS M. in KOVÁCS - PRISZTER 1957, PÓCS et al. 1958), Szőce, Szalafő, Nagyrákos (JÁVORKA ex litt.), Rábagyarmat - Kondorfa (BOROS ex litt.), Farkasfa!, Szalafő, Ispánk (BAKSAY in HM), Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Ispánk (TALLÓS ined.), Halogy, Nádasd, Órimagyarosd, Óriszentpéter (PÓCS ined.), Kerkafalva (KÁROLYI ined.) (p. 357.).
- b. ÓDOR (1994): Kétvölgy 24A, 26Ny (villanyoszlop alatti irtás), határsáv 1-2 karó között, 58-as karónál, Apátistvánfalva 13B, 14B, 46A, Szakonyfalu 120A, 124A, Orfalu 10E, 33A, 33B, Farkasfa 269D, Szalafő 1B.
 TÍMÁR (1994): Felsőszőlnöktől DNY-ra a határsáv mentén, Kétvölgy - Szakonyfalu közt, Apátistvánfalvától NY-ra és D-re a számára megfelelő termőhelyeken általános. Térkép! (p. 16.).
 TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Kétvölgy - Szakonyfalu közt, Alsószőlnök, Felsőszőlnök. A számára megfelelő termőhelyeken általános (p. 6.).
 KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, az Alsószőlnök - Neumarkt út mentén és a határsávban (p. 96.).
 BODONCZI (in notis): Apátistvánfalva, Orfalu, Kétvölgy, Szakonyfalu, Szalafő, Farkasfa községek eredifenyveseiben helyenként gyakori, Felsőszőlnök, Kondorfa, Óriszentpéter, Nagyrákos szórványos, Ivánc, Rábagyarmat ritka.

***Diphysium complanatum* (L.) ROTHM.**

- a. BOROS (1949): Vendvidék. in pineto silv. "Dugosz-erdő" prope pag. Felsőszőlnök (p. 28.).
- b. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Szakonyfalu, Rábatótfalu, Kétvölgy, Alsószőlnök (PÓCS et al. ined.); **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
 HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Kercaszomor (Kercza). A falutól D-DK-re a Haricsa-hegy É-i oldalában, erdei fenyvesben (p. 102-103.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Magyarszombatfa (leg. ROHRER F.). Két nagyobb foltban, *Luzula albida*-bükkösbe ékelt kisebb gyertyános-tölgyes foltokban (p. 23-24.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Erdei fenyvesek jellemző faja. **Vend-vidék:** Felsőszőlnök (BOROS 1949), Kétvölgy, Rábatótfalu, Alsószőlnök, Szakonyfalu (KÁROLYI - PÓCS 1957); **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. 1958), Gödörháza (CSAPODY I. in notis), Velemértől D-re (ROHRER I. ex verb.), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965) (p. 357.).
- b. KOVÁCS (in notis): Kétvölgy, Felsőszőlnök – Alsószőlnök között határmenti csarabosokban és nyiladékokban (1993).

ÓDOR (1994): Szakonyfalu 124A, Apátistvánfalva 14B, Kétvölgy 26Ny (villanyoszlop alatti irtás), 70A, 65A, határsáv 50-51-es karó között, 55 és 59-es karó, Felsőszőlnök 6D.

TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Alsószőlnök, Felsőszőlnök. Térkép! (p. 14.).

KOVÁCS (1995): Felsőszőlnök, határmenti csarabosokban (Lujza-hegy) (p. 539).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalvától DK-re, Kétvölgytől É-ra, Alsószőlnök alatt és Felsőszőlnöktől É-a dombháton, Felsőszőlnöktől DNy-ra a szlovén-magyar határsáv mentén. Összesen 24 lelőhelyen (p. 6.).

KOVÁCS (1999): A Vendvidéken a határsávi csarabosokban foltokat alkot (p. 129.).

BODONCZI (in notis): Óriszentpéter: 1 igen gyenge telep, Szalafő Alsószér – valószínűleg kipusztult (BARBÁCSY Z. Őri jelentés), Szalafő Pityerszer igen erős telep (kb.50 m²), Farkasfa: Zsilavec, Kétvölgy.

Equisetum hiemale L.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Alsószőlnök (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Körmend - Halogy között.
KOVÁCS - TAKÁCS (1997): Körmend - Halogy között.
KOVÁCS (1998): Nedves erdőszélen Körmend - Halogy között.
KOVÁCS (1999): Rába-völgy: Körmend - Halogy között.

Equisetum x moorei NEWMAN (= *E. hiemale* x *ramosissimum*)

- a. KÁROLYI - PÓCS (1968): Bokros helyeken, ligeterdőkben, leginkább nedves homoktalajon. **Vend-vidék:** Alsószőlnök, Kétvölgy (PÓCS ined., rev. SOÓ); **Őrség:** Magyarszombatfa (PÓCS ined.) (p. 361.).

Equisetum variegatum SCHLEICH. in WEB. et MOHR

- a. KOVÁCS - PRISZTER (1957): Telekes (PÓCS ex verb.) (p. 87.).
KÁROLYI - PÓCS (1957): Telekes (PÓCS in KOVÁCS – PRISZTER 1957) (p. 198.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): **Észak-Zala:** Telekes (PÓCS in KOVÁCS – PRISZTER 1957) (p. 362.).

Ophioglossum vulgatum L.

- a. JEANPLONG (1958): Nagymizdó, lápréteken (p. 120.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Ligeterdőkben, lápréteken, irtásréteken. **Vend-vidék:** Szakonyfalu, Felsőszőlnök (PÓCS ined.); **Őrség:** Körmend (KOVÁCS M. in notis), Szőce (PÓCS et al. 1958); **Észak-Zala:** Telekes (PÓCS ined.) (p. 362.).
- b. BODONCZI (in notis): Szinte mindig hegyi réteken. Óriszentpéter Keserűszer, Szalafő, Felsőszőlnök: Hampó-völgy, János-hegy, Kétvölgy, Orfalu, Apátistvánfalva, Rábagyarmat.

Botrychium lunaria (L.) SW. in SCHRAD.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Felsőszőlnök (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Magasabb hegyi rétek növénye, csak egy lelőhelyét ismerjük. **Vend-vidék:** Felsőszőlnök (PÓCS et al. in KÁROLYI - PÓCS 1957) (p. 362.).

Phyllitis scolopendrium (L.) NEWM.

- a. JEANPLONG (1958): Csákánydoroszló község egyik kútjában (leg. CSABA J., 1946), azóta a kút gazdája is óvja (p. 120.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Főleg kutakban telepedik meg. **Vend-vidék:** Szakonyfalu (VAKARCS 1939 ap. HORVÁT 1944); **Őrség:** Gödörháza (GÁYER 1936), Csákánydoroszló kútban (JEANPLONG 1958) (p. 363.).

***Asplenium viride* NEWM.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1968): A kutatott területen ez is csak kutakban telepszik meg, ahonnan időnként kipusztítják. **Őrség:** Gödörháza (GÁYER 1936), Csákánydoroszló a malom kútjában is előfordult, ahonnan kipusztították (JEANPLONG 1958) (p. 364.).

***Oreopteris limbosperma* (ALL.) HOLUBA.** KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség:** Nagyrákos (JEANPLONG ex litt.), Kondorfa (KÁROLYI ined., PÓCS ined.) (p. 198.).

KOVÁCS - PRISZTER (1957): Kemestaródfa (JEANPLONG ined.) (p. 87.).

SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér: Búkútja körül, valamint a belőle folyó patak bevágásában, *Carex brizoides* égerliget és Luzulo-Fagetum érintkezési vonalában nagy tömegben lép fel. Szálankénti előfordulása ugyanezen a részen Dicrano-Pinetumban is észlelhető. Megtaláltuk Magyarszombatfa határában is hasonló társulásokban (p. 24.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Fenyvesekben, ritkábban mészkerülő lombdőkben is. **Vend-vidék:** Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS et al. in KÁROLYI - PÓCS 1957), Rábatótfalu, Máriaújfalu, Apátistvánfalva, Orfalu, Felsőszölnök (PÓCS ined.); **Őrség:** Gödörháza (GÁYER 1936, CSAPODY I. in notis, SZODFRIDT - TALLÓS), Farkasfa! (SOÓ - JÁVORKA 1951), Kondorfa (KÁROLYI - PÓCS 1957), Szőce (PÓCS et al. 1958), Nagyrákos (JÁVORKA ex litt.), Magyarszombatfa!, Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Csörötnek, Szalafő (PÓCS ined.) (p. 365.).

- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Fekete-tó (Orfalu), Ördög-tó (Máriaújfalu).
ÓDOR (1994): Apátistvánfalva 14B, Szakonyfalu 124A, Kétvölgy 26Ny (villanyoszlop alatti irtás), Orfalu 10E.

TÍMÁR (1994): Felsőszölnök, Alsószölnök, Szakonyfalu, Apátistvánfalva, Orfalu, Rábatótfalu. **Térkép!** (p. 17.).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Rábatótfalu, Kétvölgy - Szakonyfalu közt, Alsószölnök, Felsőszölnök. Főleg utak mentén, nyiladékokon (p. 6.).

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, az egykori határsáv nyiladékában néhány tő (p. 97.).

BODONCZI (in notis): A Vendvidéken és az **Őrség** nyugati és középső részén szórványos, helyenként nagyobb mennyiségben is. Felsőszölnök: Hampó-völgy, Polova; Szakonyfalu: Grajka- és a Szakonyfalusi-patak közti gerinceken, főleg régi földutak mellett; Apátistvánfalva: ifjúsági tábor, Zsidai-patak; Rábatótfalu: Stavlance több ponton; Alsószölnök: Cselin-patak; Hegyhátszentmárton, Csörötnek 1-2 helyen; Őriszentpéter, Szalafő, Kondorfa, Farkasfa községenként 5-10 lelőhely.

***Thelypteris palustris* SALISB.**

- a. BORBÁS (1887): Szentkút alatt égeres mocsarakban (p. 153.).

PAUER (1932): Kismákfa (p. 24.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Legtöbbször égeres láperdőkben. **Vend-vidék:** Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. 1958); **Hegyhát:** Kismákfa (PAUER 1932), Vasvár (BORBÁS 1887) (p. 365.).

JEANPLONG (1972): Felsőmarác, forráslápban (p. 586.).

TÍMÁR (1994): Publikálatlan régi adat: Szentgotthárd, Zsidai-völgy (JÁVORKA in HM) (p. 37.).

- b. BODONCZI (1999): **Őrség, Vendvidék** (p. 175.).

BODONCZI (in notis): Egyetlen ismert lelőhelye Apátistvánfalva: Templomdomb déli részén forrásos helyen 50-100 tő.

Phegopteris connectilis (MICHX.) WATT.

- a. GÁYER (1927a): Zsida (p. 206.).
GÁYER (1927b): Zsida (p. 251.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Mészkerülő bükkösökben, lú- és erdei fenyvesekben, ritkábban kutakban. **Vend-vidék:** Szentgotthárd! (GÁYER 1927 ap. HORVÁT 1944), Felsőszölnök (BOROS mscr.), Szakonyfalva, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. 1958), Magyarszombatfa, Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined.) (p. 365.).
JEANPLONG (1972): Kemestaródfa, bükkösben (p. 111.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi lelőhelyek pontosítása (PÓCS T. Tabelláiból, ex litt.): Felsőszölnök: Hármashatár, Török-patak, Miklin don völgye, Gubics-major; Alsószölnök: Cselin-patak, Szakonyfalvi-patak oldalvölgye (p. 38.).
TÍMÁR (1995): Grajka-völgy, égeres (leg. MOLNÁR A.) (p. 8.).
KIRÁLY - KIRÁLY (1998c): **Vend-vidék:** Apátistvánfalva, Hársas-patak völgye, patakoldalban egyetlen példány (p. 279.).
BODONCZI (in notis): A TK középső és nyugati részén szórványos, községenként 1-3 lelőhely. Apátistvánfalva, Alsószölnök, Felsőszölnök, Orfalu, Farkasfa, Kondorfa, Szalafő, Csörötnek.
TÍMÁR (in notis). Felsőszölnöktől keletre.

Matteuccia struthiopteris (L.) TOD.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Szakonyfalva alatt bőven (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Patakparti égerligetben és a helyén kialakult magaskórós társulásban. **Vend-vidék:** Szakonyfalva (KÁROLYI - PÓCS 1957), Kétvölgy (PÓCS ined.). Csak a két falu közt húzódó völgyben, de itt tömeges (p. 367.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Szakonyi-patak, Kis-patak (Apátistvánfalva) 4-5 tő.
TÍMÁR (1994): Szakonyfalva: Szakonyfalvi-patak mentén (650 tő); Felsőszölnök (SZABÓ I. ex verb.). Térkép! (p. 39.).
KOVÁCS (1995): Hegyi égerligetben Szakonyfalvi-patak völgye (p. 549.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalvi-patak, Alsószölnök: Rába-ártér (TAKÁCS - KOVÁCS), Szölnöki-patak mentén egy helyen (leg. SZABÓ I.). Csak az első helyen tömeges (p. 10.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, néhány tő a Rába-ártérre vezető határsávi patakmenti égerliget szélén (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Alsószölnök és Felsőszölnök között a Szölnöki-patak partján égerligetben 30-50 tő, sporofiton is. Szakonyfalva: Szakonyfalvi-patak mentén több száz tő, Apátistvánfalva Kis-patak (KOVÁCS- TAKÁCS 1993)- nem találtam.

Polystichum aculeatum (L.) ROTH.

- a. GÁYER (1932): Petőmihályfa (p. 9.).
JEANPLONG (1941): Ivánc, szakadékos partoldalban (p. 3.).
JEANPLONG (1958): Csákánydoroszló közsétől É-ra tölgyesben igen szórványosan (p. 120.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Bükkösökben, gyertyános-tölgyesekben, lú- és erdeifenyvesekben. Sokkal gyakoribb, mint a Középhegységben. **Vend-vidék:** Apátistvánfalva, Felsőszölnök (PÓCS ined.); **Őrség:** Csákánydoroszló (JEANPLONG 1958), Szőce (PÓCS et al. 1958), Daraboshegy (PÓCS ined.) (p. 367.).

JEANPLONG (1972): Nagymizdó, gyertyánosban (p. 587.).

- b. BODONCZI (in notis): Elég ritka a faj a területen, sziklás élőhely és szurdokok híján. Az élőhelyek: árokpárt, útbevágás, illetve meredek, vízmosásos völgy. Szalafő, Őriszentpéter, Felsőszőlők.

Polystichum setiferum (FORSKAL) WOYNAR

- a. JEANPLONG (1972): Ivánc, bükkösben (p. 587.).

Dryopteris cristata (L.) A. GRAY

- a. KÁROLYI - PÓCS (1968): Ex erroneo publicata: **Őrség**: Farkasfa (SOÓ 1964); **Hegyhát**: Szarvaskend (GÁYER 1925). Itteni előfordulását sem herbáriumai adatokkal, sem helyszíni kutatásokkal alátámasztani nem tudtuk (p. 368.).
NAGY et al. (1990): Farkasfa: Fekete-tó, nyílt forrásláp peremén JEANPLONG J. Találta 1955-ben (KÁROLYI ex JEANPLONG cit. SOÓ 1955). A GATE NÉTT herbáriumának adata: JEANPLONG J. 1955 (p. 219.).

Dryopteris pseudomas (WOLL.) HOLUB et POUZAR

- a. KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék**: Felsőszőlők; **Őrség**: Szőce (VIDA G. ined.) (p. 44.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Erdeifenyvesekben és bükkösökben igen ritka. **Őrség**: Szőce (VIDA in SOÓ 1964, et KÁROLYI - PÓCS 1964) (p. 368-369).
BARTHA (in notis): Szalafő – Őriszentpéter között az országút mentén, ahol egy kisebb erdőtömböt átvág az út (a keserűszeri lejáró után) (FARKAS S. ex verb.).
BODONCZI (in notis): Szalafő, Rábagyarmat további taxonómiai vizsgáladást igényel. Őriszentpéter SEREGÉLYES (1995).

Dryopteris x tavelii ROTHM.(= *D filix-mas* x *pseudomas*)

- a. KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék**: Kétvölgy (VIDA G. ined.) (p. 44.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): **Vend-vidék**: Kétvölgy (VIDA in KÁROLYI - PÓCS 1964), Szakonyfalu, Felsőszőlők (PÓCS ined.) (p. 369.).
b. TÍMÁR (1994): Szakonyfalu, Felsőszőlők (p. 30.).
TÍMÁR (1995): Kétvölgy, Szakonyfalu (p. 8.).

Dryopteris carthusiana (Vill.) H. P. FUCHS.

- a. BORBÁS (1887): Sennyeháza, Rátót, Bükkfej mocsarában Vasvár (p. 153.).
MÁRTON (1893): var. *exaltata* (LASCH.) SOÓ: Szentkút (p. 39.).
GÁYER (1925): Szarvaskend (p. 15.).
PAUER (1932): Kismákfa (p. 24.).
HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Orfalu (p. 46.).
HORVÁT (1949): Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa (p. 1.).
KÁROLYI - PÓCS (1968): Főleg erdeifenyvesek, gyertyános-tölgyesek, patakparti égerligetek, éger-köris ligeterdők lakója. **Vend-vidék**: Szentgotthárd, Szakonyfalu! (HORVÁT 1944), Farkasfa: Feketetó (BAKSAY in HM), Rábatótfalu, Alsószőlők, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség**: Rátót, Bajánsenye (BORBÁS 1887), Kondorfa, Rábagyarmat (HORVÁT 1944), Szőce (PÓCS et al. 1958), Őriszentpéter (JÁVORKA in HM), Magyarszombatfa, Szentgyörgyvölgy, Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Ispánk! (TALLÓS ined.), Kerkafalva (KÁROLYI ined.), Halogy, Nádasd, Csákánydoroszló, Daraboshegy, Csörötnek, Szalafő, Gödörháza (PÓCS ined.); **Hegyhát**: Vasvár

(BORBÁS 1887), Kismákfa (PAUER 1932); **Észak-Zala**: Telekes (PÓCS ined.); var. *exaltata* (LASCH.) SOÓ: Vasvár (MÁRTON 1893); (p. 369.).

- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Ördög-tó.
 ÓDOR (1994): Szalafő 1D, Szakonyfalu 124A, 120A, Kétvölgy 26Ny, határsáv 1-2 karó között, Szalafő 1B, Apátistvánfalva 13B, 46A, Orfalu 33B, 10E.
 TÍMÁR (1994): Orfalu, Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Rábatótfalu, Szakonyfalu, Alsószőlőnk, Felsőszőlőnk (p. 30-31.).
 TÍMÁR (1995): A Vendvidék teljes területén általánosan elterjedt (p. 8.).
 KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőnői Rába-völgy, égerligetekben (p. 96.).
 BODONCZI (in notis): A üde vagy pangóvízes erdőszegélyek, nyiladékok és a lápok szegélyén helyenként tömeges.

Dryopteris dilatata (HOFFM.) A. GRAY

- a.** GÁYER (1925): Szarvaskend (p. 15.).
 KOMLÓDI (1957): Szőce: Csonkáserdő, Margitmajor, Alsóvölgy; Szakonyfalu, Horvátnádálja, Katafa, Sárfimizdó (PÓCS - VIDA ex verb.)(p. 82.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér: Búkútja, Vasvár (p. 24.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Szórványosan bükkösökben, természetes és ültetett fenyvesekben, égerlapon. **Vend-vidék**: Szakonyfalu (PÓCS - VIDA in KOMLÓDI 1957), Kétvölgy, Felsőszőlőnk (PÓCS ined.); **Őrség**: Horvátnádálja (VIDA in KOMLÓDI 1957), Szőce: Csonkás-erdő, Margitmajor, Alsóvölgy (PÓCS - VIDA in KOMLÓDI 1957), Szőce (PÓCS et al. 1958), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965); **Hegyhát**: Vasvár (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Horvátnádálja, Katafa, Sárfimizdó (PÓCS - VIDA in KOMLÓDI 1957) (p. 369.).
- b.** TÍMÁR (1995): Felsőszőlőnk (ma égeresekben) (p. 8.).
 ÓDOR (in notis): Szakonyfalu 120A (a dombtetőről K felé lefele a láprét irányába, útrézsűben).
 BODONCZI (in notis): Az előző fajnál ritkább, de általánosan előforduló faj.
 TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Alsószőlőnk égerligetek, lucosok, domblábakon.

Dryopteris assimilis S.WALKER

- a.** SIMON - VIDA (1966): Szőce (BOROS in HB, VIDA in HV), Szőce: Sólíktó, Dicranopinetum (PÓCS - GELENCSÉR in HM) (p.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Égerlápban és erdefenyvesben ritka. **Őrség**: Szőce (VIDA in SOÓ 1964) (p. 369.).

Blechnum spicant L.

- a.** GÁYER (1929): Zsidai völgy (leg. VAJDA E.) (p. 71.).
 GÁYER (1932): Alsórönök: drei Stöcke in einem tiefen Graben des Zettelkreutz-Waldes (p. 9.). PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).
 HORVÁT (1944): Máriaújfalu-Farkasfa (p. 46.).
 HORVÁTH - JEANPLONG (1962): Szakonyfalu - Kétvölgy (leg. PÓCS et al.) (p. 34.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Természetes lúcfenyvesekben, ritkán erdefenyvesekben és égerlapon. **Vend-vidék**: Szentgotthárd (GÁYER 1927-29), Máriaújfalu - Farkasfa (HORVÁT 1944), Szakonyfalu - Kétvölgy (PÓCS et al. in HORVÁTH - JEANPLONG 1962), Rábatótfalu (PÓCS ined.); **Őrség**: Szőce (PÓCS et al. 1958) (p. 369.).
- b.** ÓDOR (1994): Apátistvánfalva 46B, 14B, Szakonyfalu 124A.
 TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Szakonyfalu. Térkép! (p. 18.).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalvától DK-re, Kétvölgytől É-ra. Igen ritka, összesen 17 tő (p. 6.).

BODONCZI (1999): Felsőszölnök: Hármashatár! (LENDVAI - RÉDEI 1992), Apátistvánfalva! (ÓDOR 1994, TÍMÁR 1994), Csörötnek!, Farkasfa!, Kondorfa!, Orfalu: Fekete-tótól É-ra! (PALKÓ S. ex verb.), itt magam 30-40 erős tövet találtam (p. 170.).

BODONCZI (in notis): A fenti cikkben nem szereplő adatok: Szakonyfalu 3 helyen, Szalafő 2 helyen (egyik kipusztult).

***Trollius europaeus* L. ssp. *demissorum* (BORB.) JÁV.**

a. GÁYER (1929): Zsidai völgy (p. 72.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).

BOROS (1949): **Őrség**. in pratis vallis ad pedem montis Nagyhegy prope pag. Rábagyarmat (p. 31.).

HORVÁTH - JEANPLONG (1962): Szakonyfalu (leg. PÓCS) (p. 34.).

HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Kercaszomor (Szomoróc). A falutól D-re a Kis-Kerka völgyében, mintegy 500 m-re az országhatártól. Több foltban is jelentkezik e réten (p. 103.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Lápréteken, ligeterdőkben, magaskórós társulásokban. **Vendvidék**: Szentgotthárd (GÁYER 1927-29), Szakonyfalu* (PÓCS in HORVÁTH - JEANPLONG 1962), Kétvölgy* (KÁROLYI ined. - PÓCS ined.), Rábagyarmat (BOROS 1949). Hegyhát: Vasvár (GÁYER 1927). A *-al jelölt helyekről természetes példány áll rendelkezésünkre és ezek mind ehhez az alfajhoz tatóznak bizonyultak (p. 374.).

b. KOVÁCS (1992): Felsőszölnök, Hármashatár térsége, a Csúcshegy alatti lápréteken.

KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Hársas-patak (Apátistvánfalvától délre).

KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Rábagyarmat, a Hideg-oldal lápréti fragmentumain.

TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Szakonyfalu, Kétvölgy. **Térkép!** (p. 66.).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva mellett Ny-ra, Zsidai-völgy, Grajka-völgy, Kétvölgy (p. 14.).

BODONCZI (in notis): Szőce: a lápréten, a pallósor végén 5-6 tő, Szalafő: Pityerszer a falumúzeum alatt 20-30 tő, Felsőszölnök János-hegy alján 10-15 tő, Apátistvánfalva (Balázsfalva) a Hársas-patak partján több helyen, Ivánc: Lugosi-rét.

***Aquilegia vulgaris* L.**

a. KOVÁCS - PRISZTER (1957): Körmend (PRISZTER ined.) (p. 87.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): Bükkösökben, elegyes erdőkben ritka. **Őrség**: Körmend (KOVÁCS - PRISZTER 1957); f. *parviflora* SCHUR: Apátistvánfalva (PÓCS ined.); **Hegyhát**: Mizdói-rét (PRISZTER in notis) (p. 379.).

b. KIRÁLY - KIRÁLY (1998c): **Vendvidék**: Apátistvánfalva, Hársas-patak völgye, beégere-sedő kékperjés láprét még nyílt fragmentumán (p. 279.).

BODONCZI (in notis): Apátistvánfalva erdeifenyvesben (Kis-patak dülő) lévő út szélén 2 tő, Kisrákos (KOVÁCS I. erdőrendező ex verb. 1992).

***Aconitum vulparia* RCHB.**

a. BORBÁS (1887): A katafai szőlők alatt bokrokban Körmend felé (p. 245.).

MÁRTON (1893): Nagyon sok Nagymákfa alatt a Bükkben (p. 36.).

GÁYER (1927b): Zsida (p. 253.).

KÁROLYI - PÓCS (1968): var. *vulparia*: Bükkösök, vegyes lomberdők nedvesebb völgyeiben. **Vendvidék**: Szentgotthárd (GÁYER 1927), Rábatótfalu, Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszölnök (PÓCS ined.); **Őrség**: Rábagyarmat (BOROS mscr.), Ivánc:

Maláka res., Szalafő (PÓCS ined.); **Hegyhát:** Katafa (BORBÁS 1887), Nagymákfa (MÁRTON 1893) (p. 369.).

- b.** BARTHA (in notis): Szalafő: Csörgőszeri-patak elhagyott völgyében egy erős tő (1993).
 TÍMÁR (1994): Szentgotthárd, Zsidai-völgy közepe, 50 tő (p. 40.).
 TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy. Mindössze egy helyen, kb.50 tő (p. 10.).
 KOVÁCS (1998): Rába-völgy: Rábatótfalu, Szentgotthárd, Máriaújfalu, Rábagyarmat, Ivánc, Halogy.
 BODONCZI (in notis): Szakonyfalu: “kis vadászház” melletti erdő szélén, a forrás mellett, valamint a kis vadászháztól délkeletre a Grajka-patak mellett, Alsószölnök: Cselin-patak mellett, Felsőszölnök: Lujza-hegy.
 TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Rábatótfalu, északias lejtők lábain.

***Pulsatilla pratensis* (L.) MILL. ssp. *nigricans* (STÖRCK) ZAMELS**

- a.** BORBÁS (1887): Hegyi réteken Nádasd, Katafa (p. 242.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Száraz, füves lejtőkön, meszes lösz- és homoktalajon, ritka.
Vend-vidék: Rábatótfalu (BORBÁS 1887) - téves hivatkozás: BORBÁS munkájában nem innét, hanem Sorkitótfaluból szerepel!!]; **Őrség:** Nádasd (BORBÁS 1887); **Hegyhát:** Katafa (BORBÁS 1887) (p. 380.).

***Ranunculus lingua* L.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1957): Vasvár (KÁROLYI ined.) (p. 198.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Vasvár (GÁYER é. n.) (p. 384.).

***Thalictrum aquilegifolium* L.**

- a.** BORBÁS (1887): Bokrokban Sz. Gotthard, Sennyeháza (p. 240.).
 GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 KÁROLYI - PÓCS (1968): Cserjésekben, erdők szélén, tisztásokon. **Vend-vidék:** Szentgotthárd (BORBÁS 1887), Szakonyfalu, Apátistvánfalva, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Bajánsenye (BORBÁS 1887), Dávidháza (GÁYER 1925), Gödörháza (GÁYER 1936), Szőce (PÓCS et al. 1958), Kondorfa (BOROS in notis), Szalafő (PÓCS ined.) (p. 386.).
- b.** BARTHA (in notis): A Huszászi-patak völgyében Orfaluhoz közel, fiatal mézgas éger állomány szélén 3 tő (1996).
 BODONCZI (in notis): Kondorfa: Lugosi-patak mentén a falu fölött, Szalafő: belterület a Szala mentén, a Papszer- Szentgotthárd útelágazásnál kékperjés lápréten, Apátistvánfalva, a Kis-patak közúti hídjánál, Máriaújfalu, a Hársas-patak tisztásának szélén.

***Nymphaea alba* L.**

- a.** FREH (1883): Szt. Gotthárd (leg. BORBÁS V.) (p. 63.).
 BORBÁS (1887 sub nomine *N. biradiata* SOMMERAUER): Gotthard fölött tócsában a tégláégetőnél s a Holt-Rábában (BORBÁS ap. FREH 1883) (p. 252.).

***Aruncus sylvestris* KOSTEL**

- a.** BORBÁS (1887): Gotthard, Katafa (p. 313.).
 PAUER (1932): Szentgotthárd körül (p. 27.).
 Soó – JÁVORKA (1951): Vasvár (p. 235.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Magyarszombatfa. Patakmenti árok oldalán, bükkös ritkásabb foltjaiban (p. 24.).

KÁROLYI - PÓCS (1969): Lucfenyvesekben, szurdokerdőkben, égerligetekben, nedves laza talajon. **Vend-vidék:** Szentgotthárd! (BOROS in notis), Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. 1958), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Rábagyarmat (BOROS in notis, JEANPLONG ex litt.), Őriszentpéter!, Kerka - Magyarszombatfa (JÁVORKA in HM), Szalafő (BAKSAY in HM), Csörötnek, Ivánc: Maláka res., Kondorfa, Kerkafalva (PÓCS ined.); **Hegyhát:** Katafa (BORBÁS 1887), Vasvár! (SOÓ – JÁVORKA 1951) (p. 329.).

- b.** TÍMÁR (1994): Szakonyfalu, Felsőszölnök, Alsószölnök, Rábatótfalu (p. 41-42.).
TÍMÁR (1995): Rábatótfalu, Szakonyfalu, Alsószölnök, Felsőszölnök. Jellemzően É-i domblábakon, szórványosan (p. 10.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy (p. 98.).
KOVÁCS (1993): Alsószölnök "Őrségi erdők mentén" (p. 5, p. 11.).
KOVÁCS (1995): Vendvidéki hűvös völgyek és erdők szegélyén, Felsőszölnök (p. 530.).
KOVÁCS (1998): Alsószölnök, Szentgotthárd, Csörötnek, Rábagyarmat, Ivánc.
BODONCZI (in notis): Hegyhátszentmárton Németfalu-major, Őriszentpéter: Keserűszer, Szalafő, Farkasfa belterület déli szélén, a község táblájánál, Felsőszölnök: Hármashatár, Alsószölnök: a temető mellett.

***Pyrus austriaca* KERN.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1969): A *Pyrus achras* x *nivalis* állandósult hibridje. Erdei fenyvesekben és cseres tölgyesekben. var. *austriaca* REHDER: **Vend-vidék:** Felsőszölnök (TERPÓ 1958); var. *soóiana* TERPÓ: **Őrség:** Szőce (CSAPODY ap. TERPÓ 1958);

Pyrus praenorica TERPÓ - a *Pyrus austriaca* x *achras* állandósult hibridje, a Vendvidék endemizmusa. Felsőszölnök (TERPÓ 1958);

Pyrus x *transdanubica* TERPÓ - a nemes körte (*P communis* s. str.) és a közönséges vadkörte (*P. Achras*) hibridje. st. *pauciflora* TERPÓ: **Vend-vidék:** Felsőszölnök (TERPÓ 1958) (p. 330.).

- b.** TÍMÁR (1994): Régi herbáriumi adatok: Szentgotthárd-Rábakethely, Szakonyfalu (kertekben) (KISS T. in HS). Új előfordulások: Apátistvánfalva (itt a *P .praenorica* is), Szakonyfalu, Alsószölnök (p. 87-88.).
TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Alsószölnök. A következő növényhez hasonlóan utak, egykor művelt területek mellett;

Pyrus praenorica TERPÓ: Apátistvánfalva (p. 16.).

KIRÁLY - KIRÁLY (1998a): Művelt vagy felhagyott gyümölcsösökben, gyakran utak mellett. **Vend-vidék és Őrség:** az összes község határában megtalálható, néhol jelentős számban (p. 113. ill. p. 279.).

***Comarum palustre* L.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. ined.) (198.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Átmeneti lápokon és fűzlápokon, savanyú tőzegtalajon. **Őrség:** Szőce (KÁROLYI - PÓCS 1958) (p. 334.).
- b.** LÁJER (1998): **Őrség:** Szőce, főként zombéksásosban, számos jól fejlett példány, amelyek az utóbbi néhány évben rendszeresen virágoztak is (p. 266.).
BODONCZI (in notis): Szőce: a láprét déli részén, a belterület alatt, fűzlápban és úszólápban, százasa nagyságrendű állomány.

***Agrimonia procera* WALLR.**

- b.** KIRÁLY - KIRÁLY (1998a, 1998c): **Vend-vidék:** Felsőszölnök (János-hegy), nyirkos, füves útrézsűben; Szakonyfalu (Grajka-völgy bejárata), kaszálórét szélén; **Őrség:**

Farkasfa (Bazsarét), útmenti gyepes árokban; "ad marginem silvam ad Huszaszi-major inter Kondorfa et Szt. Gotthard" (JÁVORKA 1936 in HM) (p. 114. ill. p. 280.).

Aphanes microcarpa (BOISS. et REUT.) ROTHM.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1964): Megjelenik az **Őrség** kavicsos talaján. Őriszentpéter (KÁROLYI ined., det. Boros Á.) (p. 45.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Vetés közt, savanyú talajon, ritka. **Őrség**: Őriszentpéter (KÁROLYI - PÓCS 1964) (p. 340.).

Alchemilla xanthochlora ROTHM.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék**: Szakonyfalu - Kétvölgy (PÓCS ined., det. TALLÓS) (p. 198.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Egyetlen ismert hazai lelőhelye. **Vend-vidék**: Szakonyfalu - Kétvölgy (KÁROLYI - PÓCS 1957) (p. 340.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Kétvölgy rétjei.
TÍMÁR (1994): Kétvölgy: Grajka-patak völgye, nagy tömegben. Térkép! (p. 67.).
TÍMÁR (1995): Kétvölgy felett. Csak egy helyen, de ott tömeges (p. 14.).
BODONCZI (1999): Szakonyfalu: Grajka-völgy, keleti ág*! (TÍMÁR 1994), Felsőszőlnök: Hampó-völgy mezofil kaszálórétén!, Kétvölgy száraz hegyi réten!, Szakonyfalu "nagy" vadászháztól nyugatra tisztáson*!, Szakonyfalu 20.sz.ház előtti árokban!, Apátistvánfalva* (KISS O. ex verb.). A *-al jelölt populációkat FARKAS S. revideálta (p. 170.).

Rosa pendulina L.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1969): Felsőszőlnök (PÓCS ined.) (p. 341.).
- b. ÓDOR (1994): Szalafő 1D, Szakonyfalu 124A, Kétvölgy 24A, Farkasfa 269D.

Parnassia palustris L.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1969): Lápréteken, leginkább tőzeges talajon. **Őrség**: Szóce (PÓCS et al.) (p. 345.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Kétvölgy.

Ribes rubrum L. s. l.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1969): Mívelik és elvadul. Subspontán? **Őrség**: Daraboshegy (PÓCS ined.) (p. 345.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, lápréteken néhány példány (p. 107.).

Vicia oroboides WULF.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék**: Szakonyfalu (PÓCS ined.), Felsőszőlnök, Kétvölgy (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
KÁROLYI - PÓCS (1964): Elterjedési térkép! (2 vend-vidéki adattal) (p. 46.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Bükkösökben, gyertyános-tölgyesekben, erdőszéleken. **Vend-vidék**: Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszőlnök (KÁROLYI - PÓCS 1957), Alsószőlnök (PÓCS ined.) (p. 356.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi herbáriumi adata: Grajka-völgy (KÁROLYI et PÓCS in HM).
Bizonytalan új előfordulása: Szakonyfalu (p. 42.).
BODONCZI (in notis): Felsőszőlnök: Hármashatár 10-15 tő (PALKÓ Sándorral együtt találtuk), Felsőszőlnök: Halál-völgy.

Daphne cneorum L. ssp. *arbusculoides* (TUZSON) JÁV.

- a. BORBÁS (1887): Zsidó és Istvánfalva közt (leg. AUGUSZT G.) (p. 184.).
 GÁYER (1908): Őri-Szt.-Péter (p. 289.).
 FEKETE - BLATTNY (1914): Zwischen Zsida und Apátistvánfalva in Abteiwalde; bei Őriszentpéter (p. 164.).
 GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.), sehr häufig auf Hügeln südl. Von Szentgotthárd (p. 254.).
 PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).
 VAJDA (1937): Zsidai-völgy (p. 230.).
 HORVÁT (1944): Orfalu (p. 46.).
 HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Apátistvánfalva és Zsida között az erdő egyik tisztásán, a 251. ponttól Ny-ra kisebb-nagyobb foltokban jelentkezik (p. 103.).
 KÁROLYI - PÓCS (1969): Erdei fenyvesekben, fenyérekben, hegyi réteken, erősen savanyú, leginkább kavicsos talajon. **Vend-vidék:** Szentgotthárd-Apátistvánfalva! (BORBÁS 1887), Szentgotthárd (FEKETE - BLATTNY 1914, GÁYER 1926-27, PAUER 1932, VAJDA 1936, BAKSAY in HM, BOROS in notis), Apátistvánfalva (FEKETE - BLATTNY 1914, BAKSAY in HM), Orfalu! (HORVÁT 1944, BOROS in notis), Máriaújfalu! (BOROS in notis, BARABITS E. ex verb.), Rábatótfalu, Szakonyfalu (PÓCS ined.); **Őrség:** Őriszentpéter! (FEKETE - BLATTNY 1914, JÁVORKA ex litt., BAKSAY in HM, BARABITS E. ex verb.), Bajánsenye (GÁYER 1925), Kondorfa!, Szalafő: Alsószer-Templomszer! (JÁVORKA ex litt.), Farkasfa: Papszer-Felsőszer (BOROS in notis), Ispánk (PÓCS ined.) (p. 359.).
- b. KOVÁCS (in notis) Őriszentpéter (Bárkástó) (1993)
 TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Rábatótfalu. Térkép! (p. 18-19.).
 KOVÁCS (1995): Szalafő, Farkasfa, Apátistvánfalva, lombelegyes erdefenyvesek szélén (p. 548.).
 TÍMÁR (1995): Szentgotthárd, Apátistvánfalva, Rábatótfalu. Utak mentén, tisztásokon nagy mennyiségben (p. 7.).
 KÉZDY - TÍMÁR (1999): [Csak a KÁROLYI - PÓCS 1969 által nem közölt régi adatok!]
Vend-vidék: Szentgotthárd-Apátistvánfalva (JÁVORKA et al. in HM), Szentgotthárd (JÁVORKA in HM, PÉNZES in HM), Zsida (GÁYER, VAJDA, BOROS, KÁRPÁTI Z. et BAKSAY in HM); **Őrség:** Őriszentpéter (JÁVORKA in HM, KÁROLYI in HM), Őriszentpéter - Szalafő (JÁVORKA - ZÓLYOMI in HM), Kondorfa: Csikóvár-völgy (JÁVORKA in HM), Lugos-völgy (JÁVORKA - ZÓLYOMI in HM), Szalafő (FEKETE - JAKUCS in HM, KÁROLYI in HM), Feketető mellett (BOROS in HM), Zala-forrás mellett (PÓCS in HM), Felsőszer (PÓCS - GELENCSÉR in HM); Farkasfa - Orfalu (BOROS in HM), Farkasfa: Nagy-erdő, Új-patak völgye (BOROS in HM), Ispánk (KÁROLYI in HM), Papehgy alatt (PÓCS - GELENCSÉR in HM); Rábagyarmat (KÁRPÁTI Z. in HM);
új adatok (1992 után): **Vend-vidék:** Zsidai-völgy (TÍMÁR 1995), Apátistvánfalva: Gyermek-tábor, Kis-patak dűlő (TÍMÁR 1995), Rábatótfalu: Szt. Gotthárd-Apátistvánfalva műút mentén (TÍMÁR 1995), Orfalu (SZABÓ in notis); **Őrség:** Őriszentpéter (Bárkástó), Kondorfa (Lugos-patak, Pityer-hegy), Szalafő: Pityerszer, Alsószer, Zala mentén), Szalafő - Farkasfa (műút mentén) (BARBÁCSY - BODONCZI in notis), Farkasfa (BODONCZI - MESICS in notis), Rábagyarmat (BARBÁCSY in notis) (p. 118-119.).
 KOVÁCS (1999): Farkasfa erdőterületei (p. 137.).
 BODONCZI (in notis): Farkasfa, Kondorfa, Szalafő, Orfalu, Apátistvánfalva, Farkasfa, Kondorfa, Rábagyarmat (MESICS L. in notis 1992), Kondorfa, Rábagyarmat, Szalafő (BARBÁCSY Z. in notis 1992).

***Daphne mezereum* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vártető Gotthárd mellett, Nádasd (p. 184.).
 GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.).
 HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 46.).
 HORVÁT (1949): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu (p. 1.)
 HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Bajánsenye. A Haricsa-hegy É-i oldalában, erdőszélen (p. 104.).
 KÁROLYI - PÓCS (1969): Bükkösökben és gyertyános-tölgyesekben, humuszos talajon gyakori, ritkábban erdei fenyvesekben is. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (GÁYER 1925), Máriaújfalu-Farkasfa, Orfalu (HORVÁT 1944), Szakonyfalu!, Felsőszölnök! (BOROS in notis, BAKSAY in HM), Rábatótfalu, Alsószölnök, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Nádasd (BORBÁS 1887), Gödörháza (GÁYER 1936), Háromház-Farkasfa, Kondorfa-Rábagyarmat (HORVÁT 1944), Rábagyarmat (BOROS in notis, JEANPLONG ex litt.), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Óriszentpéter (PÓCS ined.) (p. 359.).
- b. ÓDOR (1994): Apátistvánfalva 46B, 30B, Szakonyfalu 124A, határsáv 1-2 karó között.
 KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Rábagyarmat (Huszászi-erdő), Halogy, Szaknyér.
 TÍMÁR (1994): Felsőszölnök, Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy, Rábatótfalu, Szentgotthárd, Apátistvánfalva községhatárokon szórványosan (p. 43.).
 TÍMÁR (1995): A Vendvidék teljes területén szórványosan (p. 10.).
 KOVÁCS (1998): Rába-völgy: Alsószölnök, Rábatótfalu, Máriaújfalu, Rábagyarmat, Nádasd.
 KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, a hegyháti erdőszegélyek É-i kitettségű részein (p. 96.).
 BARTHA (in notis): Szalafő: Öserdő, Gyöngyösszeri-patak völgye (1999).
 KOVÁCS (1999): Rábagyarmat, Csörötnek, Magyarlak, Felsőszölnök, Szakonyfalu, Szaknyér, Halogy.
 TÍMÁR (1999): Régi, közöletlen herbáriumi adatok: **Vend-vidék:** Zsidai-völgy (BAKSAY in HM), Grajka-völgy (KÁROLYI in HM), Szentgotthárd (PÉNZES in HM); **Őrség:** Kondorfa - Szentgotthárd között (JÁVORKA in HM);
új adatok: **Őrség:** Farkasfa, Kondorfa, Rábagyarmat, Szalafő, Csörötnek, Máriaújfalu (BODONCZI ex litt.) (p. 90-91.).
 BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Hármashatár, Szakonyfalu, Rábagyarmat: Plébánia erdő, Szalafő: Öserdő.

***Ludwigia palustris* L.**

- a. BOROS (1949): in aquis lentissime fluetibus "Csörnök-patak" prope Körmend (p. 32.).
 JEANPLONG (1958): Vasszentmihály (p. 120.).
 KÁROLYI - PÓCS (1969): Tócsák, patakok partján, nedves, iszapos talajon, törpekákás társulásokban, szórványosan. **Őrség:** Gödörháza (GÁYER 1936), Körmend (BOROS 1949), Vasszentmihály (JEANPLONG 1958), Magyarzombatfa (PÓCS ined.); **Hegyhát:** Nagymizdó (BOROS in notis) (p. 360.).
- b. JEANPLONG (1999): Szarvaskend, árok szélén (p. 144.).

***Circaea x intermedia* EHRH. (= *C. alpina* x *lutetiana*)**

- a. BORBÁS (1887): in silvaticis circa Rátót rara, sed certissima!!, *C. alpina* L. toto comitatui deficiente (p. 276.).
 KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék:** Felsőszölnök (PÓCS ined.) (p. 46.).
 KÁROLYI - PÓCS (1969): Ligeterdőkben ritka. **Vend-vidék:** Felsőszölnök (KÁROLYI - PÓCS 1964); **Őrség:** Rátót (BORBÁS 1887) (p. 361.).

TÍMÁR (1994): Régi adat pontosítása: Felsőszőlnök: Lujza-hegy völgyfőben (PÓCS ex litt.) (p. 43.).

***Trapa natans* L.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1969): Folyók holtágaiban, mesterséges halastavakban. **Őrség:** Körmend: Rába-holtág (PÓCS ined.) (p. 361.).
- b. KOVÁCS (1995): Máriaújfalu.
KOVÁCS (1999): Máriaújfalu.
BODONCZI (in notis): Máriaújfalu: a tóban (KISS O. ex verb.).

***Polygala nicaeensis* RISSO ssp. *carniolica* (A. KERN.) GRÄBN.**

- a. PÓCS (1958): **Vendvidék:** in pratis montanis pr. pag. Szakonyfalu (leg. CSAPODY et al.).
KÁROLYI - PÓCS (1964): var. *pannonica* PÓCS: **Vend-vidék:** Kétvölgy, Felsőszőlnök (PÓCS ined.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Hegyi réteken, különösen bükkösök irtásrétjein. **Vend-vidék:** Szakonyfalu - Alsószőlnök - Kétvölgy - Apátistvánfalva közötti területen gyakori (PÓCS 1958, CSAPODY V. et al. in HM); var. *pannonica* PÓCS: **Vend-vidék:** Apátistvánfalva (CSAPODY V. et al. in HM); **Őrség:** Gödörháza (PÓCS ined.) (p. 364.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Kétvölgy rétjei.
TÍMÁR (1994): Publikálatlan régi adat: Felsőszőlnök, Gubics-major (PÓCS ex litt.); a var. *pannonica*: a **Vend-vidéken** ma is elég gyakori (p. 57-58.).

***Astrantia major* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vártető Gotthárd mellett, Sennyeháza, Katafa; var. *involutrata* KOCH: Bajánsenye (p. 233-234.).
HORVÁT (1944): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 46.).
KÁROLYI - PÓCS (1969): Gyertyános-tölgyesekben, irtásréteken, leginkább gesztenyésekben, szőlőhegyek füves helyein. **Vend-vidék:** Szentgotthárd-Apátistvánfalva-Szakonyfalu!, Orfalu (HORVÁT 1944), Szentgotthárd: Zsidai-völgy (BAKSAY in HM), Rábatótfalu, Máriaújfalu, Felsőszőlnök (PÓCS ined.); **Őrség:** Bajánsenye (BORBÁS 1887), Háromház-Farkasfa (HORVÁT 1944), Szőce (PÓCS et al. 1958), "a Zala forrásvidékén" (JÁVORKA ex litt.), Nádasd, Csörötnek, Rábagyarmat (BOROS in notis), Óriszentpéter! (JEANPLONG ex litt.), Szalafő, Csákánydoroszló, Ivánc: Maláka res., Kondorfa (PÓCS ined.), Kerkafalva (KÁROLYI ined.); **Hegyhát:** Katafa (BORBÁS 1887);
- f. *major*: **Vend-vidék:** Alsószőlnök (SZODFRIDT ined.); **Őrség:** Óriszentpéter (PÓCS ined.); var. *involutrata* KOCH: **Vend-vidék:** Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** Bajánsenye (BORBÁS 1887) (p. 367-368.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Csörötnek - Magyarlak (Sáfárházi-erdő), bükkösökben Rábagyarmat (pl. Berek-Paperdő), Szaknyér.
TÍMÁR (1994): Felsőszőlnöktől a Zsidai-völgyig szórványosan (Felsőszőlnök, Szentgotthárd, Kétvölgy) (p. 53.).
TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy, Kétvölgy, Felsőszőlnök. Elég ritka (p. 12.).
KOVÁCS (1998): Rába-völgy: Rábatótfalu, Szentgotthárd, Máriaújfalu, Csörötnek, Rábagyarmat, Csákánydoroszló.
BARTHA (in notis): Szalafő: Óserdő, Gyöngyösszeri-patak völgye és a felette lévő gyümölcsösök – több erős tő (1999).
KOVÁCS (1999): Rábagyarmat (Berek-Paperdő), Szaknyér, Halogy.
BODONCZI (in notis): Üde réteken, erdőszéleken szórványos. Óriszentpéter, Kétvölgy, Szakonyfalu, Farkasfa, Orfalu, Szalafő.

Cicuta virosa L.

- a. BORBÁS (1887): Körmend a Csörmösz mentén; Vasvár, a Szentkút alatt (p. 234.).
 GÁYER (1925): Vasvár, Szentkút (p. 15.).
 PAUER (1932): Kismákfa (p. 24.).
 KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség**: Szőce (PÓCS et al. ined.) (p. 198.).
 HORVÁTH - JEANPLONG (1962): A Rába árterén: Csákánydoroszló (JEANPLONG in notis) (p. 36.).
 KÁROLYI - PÓCS (1969): Nádasokban, állandó mocsarakban, patakparti magaskórós társulásban szórványosan. **Őrség**: Körmend (BORBÁS 1887), Szőce (KÁROLYI - PÓCS 1957), Csákánydoroszló (JEANPLONG in HORVÁTH - JEANPLONG 1962); **Hegyhát**: Vasvár, Szentkút alatt (GÁYER 1925), Kismákfa (PAUER 1932) (p. 371.).

Lonicera caprifolium L.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Gyertyános-tölgyesben ritka. **Őrség**: Gödörháza (GÁYER 1936), Velemér, Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.) (p. 475.).

Valeriana sambucifolia MIKAN.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Előfordulása a területen igen kétes. Valamennyi megvizsgált, korábban *V. sambucifolia*-nak tartott példány a *V. officinalis* var. *officinalis* széles levélkéjű alakjának bizonyult. Területünkre vonatkozó adata: **Őrség**: Kondorfá (SOÓ - JÁVORKA 1951) (p. 475.).]

Scabiosa columbaria L. ssp. *columbaria*

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Fűves helyeken, réteken, irtásokban szórványosan. **Vend-vidék**: Felsőszölnök (BOROS in notis) (p. 479.).

Radiola linoides ROTH.

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség**: Szőce - Őrimagyarosd (PÓCS et al. ined.) (p. 199.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Nedves szántókon, ritka. **Őrség**: Szőce – Őrimagyarosd (KÁROLYI - PÓCS 1957), Szőce (PÓCS et al. 1958), Felsőmarác (PÓCS ined.) (p. 481.).

Scabiosa canescens W. et K.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): var. *canescens*: **Őrség**: Szalafő (KÁROLYI ined.) (p. 479.).

Gentiana asclepiadea L.

- a. BOROS (1944): Dugosz-erdő (p. 97.).
 JEANPLONG (1958): Kemestaródfa, bükkös szélén (leg. CSABA J.) (p. 120.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa környékén, patakmenti bevágásban égerliget és bükkös határán (p. 24.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Fenyvesekben, bükkösökben, erdőszéli magaskórós társulásokban. **Vend-vidék**: Felsőszölnök: Dugosz-erdő (BOROS 1944), Zsidai-völgy (BAKSAY in HM), Rábatótfalu (PÓCS ined.); **Őrség**: Velemér, Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Szaknyér - Viszák (PÓCS ined.);
- f. *Asclepiadea*: **Vend-vidék**: Alsószölnök, Kétvölgy (PÓCS ined.);
- f. *cruciata* WATZMANN et SCHLATTER: **Vend-vidék**: Szakonyfalu (PÓCS ined.) (p. 488.).
- b. KOVÁCS (in notis): Kétvölgy, Felsőszölnök (1993).
 ÓDOR (1994): Kétvölgy 26Ny (villanyoszlop alatti irtás).
 KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Szalafő (Alsószeri-erdő).

TÍMÁR (1994): Felsőszőlőnk, Alsószőlőnk, Szakonyfalu (p. 32.).

TÍMÁR (1995): Kétvölgy-Szakonyfalu közt, Alsószőlőnk, Felsőszőlőnk. Nagy számban. Elterjedését K-en a Grajka-völgy határolja (p. 9.).

KOVÁCS (1998): Rába-völgy: Alsószőlőnk, Rábatótfalu.

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőnk Rába-völgy, égerligetek mentén ill. A dombsági és határsávi erdőszegélyben (p. 96.).

BODONCZI (1999): Alsószőlőnk!, Felsőszőlőnk!, Szakonyfalu!, Apátistvánfalva!, Kétvölgy! (BARTHA 1992, LENDVAI - RÉDEI 1992, ÓDOR 1994, TÍMÁR 1994), Orfalu: Fekete-tó!, Szatta!. Állománya stabil, kevésbé veszélyeztetett (p. 170.).

KOVÁCS (1999): Felsőszőlőnk, a Török-patak völgyében, acidofil bükkösben.

BODONCZI (in notis): **Őrség**: Szatta 1 tő, csak vegetatív, igen gyenge kondíciójú.

Gentiana pneumonanthe L.

a. BORBÁS (1887): Sennyeháza (p. 208.).

HORVÁT (1944): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Nedves réteken, kaszálókon néhol tömegesen.

Vend-vidék: Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa, Orfalu (HORVÁT 1944), Zsidai-völgy (BAKSAY in HM, BOROS in notis), Máraiújfalu, Szakonyfalu, Felsőszőlőnk (PÓCS ined.); **Őrség**: Bajánsenye (BORBÁS 1887, KOVÁCS M. in notis), Gödörháza (GÁYER 1936), Háromház-Farkasfa (HORVÁT 1944), Szalafő (JÁVORKA ex litt., BOROS in notis), Csörötnek, Kondorfa (BOROS in notis), Szalafő, Óriszentpéter (KOVÁCS M. in notis), Velemér (PÓCS ined.); f. *pneumonanthae*. Szentgyörgyvölgy (PÓCS ined.); **Hegyhát**: Kismákfa (GÁYER mscr.) (p. 488.).

JEANPLONG (1972): Szarvaskend, a Rába árterén nedves réteken (p. 587.).

b. KOVÁCS (1992): Felsőszőlőnk, Hármashatár térsége, a Csúcshegy alatti lápréteken.

KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Fekete-tó, Alsószőlőnk, Felsőszőlőnk, Szakonyfalu, Szalafő (Felső Zala-völgy).

KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Kondorfa (Lugos-patak völgye), Óriszentpéter (Bárkástó), Szaknyér – Hegyhátszentjakab (Szentjakabi-patak völgy, Ispánk (Ispánki-patak mente), Farkasfa (Huszászi-patak mente).

TÍMÁR (1994): Jellemzően kiszáradó lápréteken (Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Alsószőlőnk, Felsőszőlőnk) (p. 67-68.).

TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy, Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Alsószőlőnk, Felsőszőlőnk (csak Szabó-völgy) (p. 14.).

KOVÁCS (1998): Alsószőlőnk, Máriaújfalu, Csörötnek, Magyarlak

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőnk Rába-völgy, lápréteken és mocsárréteken több száz példány (p. 96.).

BODONCZI (in notis): Felsőszőlőnk, Orfalu: Huszászi-patak, Apátistvánfalva: Hársas-patak, Szakonyfalu, Farkasfa, Kondorfa, Óriszentpéter, Szalafő, Felsőmarác; Magyarlak (MESICS L. in notis 1992).

Menyanthes trifoliata L.

a. GÁYER (1929): Zsidai völgy (p. 73.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).

HORVÁTH – JEANPLONG (1962): Vasvár – Rábahídvég (PAPP J.) (p. 36.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Zsombékos, mocsaras helyen, árkokban. **Vend-vidék**: Zsida (GÁYER 1929), Fekete-tó (JÁVORKA ex litt.); **Őrség**: Farkasfa! (ZSOHÁR 1941, BOROS in notis), Gödörháza (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Magyarszombatfa (PÓCS ined.); **Hegyhát**: Vasvár – Rábahídvég (HORVÁTH – JEANPLONG 1962);

f. *macrophylla* BOLZON: **Őrség**: Szőce (PÓCS et al. 1958, BOROS in notis) (p. 488.).

- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adat: Apátistvánfalva (BAKSAY in HM). Új előfordulás: Szakonyfalu: Hosszú-rét (10 tő, SZABÓ I. ex litt.) (p. 88-89.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu: Hosszú-rét (leg. SZABÓ I.) (p. 16.).
BODONCZI (in notis): Szőce: a Szőcei-patak bal oldalsó ágán! (HAVAS M. ex verb.), valamint a Gyertyán-völgyben! (HAVAS M. ex verb.), Orfalu: Fekete- tó 30-40 tő. Valamennyi lelőhelyen csak vegetatív példányok.

Pulmonaria angustifolia L.

- a. BORBÁS (1887): Rába-Füzes (p. 223.).
GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.).
PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék**: Kétvölgy (PÓCS ined.) (p. 49.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Bokros helyeken, erdei tisztásokon, réteken ritka. **Vend-vidék**: Zsidai-völgy (GÁYER 1926-27), Kétvölgy (KÁROLYI - PÓCS 1964) (p. 493.).

Myosotis caespitosa C. F. SCHULTZ

- a. KÁROLYI – PÓCS (1954): Vasvár (KÁROLYI ined.) (p. 262.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1970): Nedves, mocsaras helyeken szórványosan. **Őrség**: Kerkafalva (KÁROLYI ined.); **Hegyhát**: Vasvári Szentkút (KÁROLYI – PÓCS 1954) (p. 493.).

Teucrium scorodonia L.

- a. BOROS (1944): Dugosz-erdő hegyhátának több pontján (p. 97.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1971): Nyíres fenyérekben, csak egyetlen termőhelyét ismerjük. **Vend-vidék**: Felsőszölnök (BOROS 1944) (p. 388.).
- b. TÍMÁR (1994): **Vend-vidéki** lelőhelye (Boros 1944) nem hazánk területére esik (p. 19-20.).
TÍMÁR (1995): Felsőszölnök, Magasfok. Adatai ma Szlovéniához tartozó területről származnak (p. 7.).
TÍMÁR (1998): Felsőszölnöktől délre, közvetlenül az élehatár mentén (nagyobb részt annak szlovén oldalán), valamint az egykori nyomsáv szélén, a fölverődött pionír fa-állomány védelmében mintegy 200 m hosszon. A populáció nagysága kb.300 tő (p. 209.).
BODONCZI (1999): Felsőszölnöktől D-re a szlovén-magyar határ hazai oldalán 50-100 tő! (TÍMÁR 1998) (p. 170-171.).

Lindernia procumbens (KROCK.) BORB.

- a. BORBÁS (1887): A Lapincs hídjánál a vasut gödrében Sz. Gotthard! (p. 227).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1971): Ártéri iszaptalajon szórványosan. **Vend-vidék**: Szentgotthárd (BORBÁS 1887) (p. 403.).

Melampyrum pratense ssp. *angustifrons* (BORB.) SOÓ

- a. BORBÁS (1887): Vártető Sz. Gotthard mellett (p. 230.).

Pedicularis palustris L.

- a. BORBÁS (1887): Süppedős réteken a katafai szőlők alatt Körmend felé (p. 230.).
KÁROLYI – PÓCS (1957): Telekes (p. 200.).
HORVÁTH – JEANPLONG (1962): Vasvár (p. 36.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1971): **Hegyhát**: A katafai szőlők alatt Körmend felé (BORBÁS 1887), Vasvár (HORVÁTH – JEANPLONG 1962); **Észak-Zala**: Telekes (KÁROLYI – PÓCS 1957) (p. 403.).

***Peltaria alliacea* JACQ.**

- a. BORBÁS (1887): A Rába mellett Gotthard, a Lapincs torkolatán túl már csak a jobb parton!! (p. 248.).
 WAISBECKER (1891): Nedves réten és a Rába partján Körmend (p. 49.).
 GÁYER (1927b): Körmend (p. 253.).
 SOÓ – JÁVORKA (1951): Vasvár (p. 611.).
 KÁROLYI PÓCS (1954): Vasvár (KÁROLYI ined.) (p. 263.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Ligeterdőkben, területünkön *Alnus incana*-s ligeterdőkben is. **Vend-vidék**: Szentgotthárd (BORBÁS 1887, GÁYER 1925, HORVÁT 1944); **Őrség**: Körmend (WAISBECKER 1891, GÁYER 1925, 1927), Csákánydoroszló, Ivánc (PÓCS ined.); **Hegyhát**: inter Vasvár et Rábahídvég, Vasvár (KÁROLYI ined.) (p. 378.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Rába ártér (Körmend).
 TÍMÁR (1995): Szentgotthárd (leg. SZINETÁR CS., SZABÓ I.) (p. 16.).
 KOVÁCS - TAKÁCS (1997): Rába ártér (Körmend).
 KOVÁCS (1998): Rába ártér: Szentgotthárd, Csákánydoroszló, Körmend.

***Drosera rotundifolia* L.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék**: Kétvölgy (PÓCS et al. ined.); **Őrség**: Szőce, Őrimagyarosd (PÓCS et al. ined.) (p. 200.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Valódi tőzegmohalápokon, átmeneti lápokon, tőzegmohás nádasokban, magassásréteken, fűzlápokban és néha forráslápokban. **Vend-vidék**: Szentgotthárd (JÁVORKA 1937?? - téves hivatkozás, HORVÁT 1944), Kétvölgy (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1957), Apátistvánfalva (JÁVORKA ex litt., PÓCS, JÁVORKA et al. in HM, BAKSAY in HM), Orfalu: Fekete-tó (JÁVORKA ex litt, JÁVORKA - ZÓLYOMI in HM, FEKETE - JAKUCS in HM, PÓCS - GELENCSÉR in HM, PÓCS, KÁROLYI), Felsőszölnök (BOROS in notis, PÓCS); **Őrség**: Farkasfa (ZSOHÁR 1941, PÓCS), Szőce (KÁROLYI ined., PÓCS, KÁROLYI - PÓCS 1957, VAJDA in HM), Őrimagyarosd (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1957), Magyarszombatfa (PÓCS ined.), Gödörháza (GÁYER 1936) (p. 386.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Fekete-tó, Grajka-völgy.
 TÍMÁR (1994): Átmeneti lápokon: Apátistvánfalva (Lugos-patak), Szakonyfalu (Grajka-patak déli ága). Térkép! (p. 85.).
 KOVÁCS (1995): Szőce, tőzegmohás átmeneti lápok (p. 533.).
 TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva alatt DK-re, Kétvölgytől É-ra. Csak két helyen (p. 16.).
 BODONCZI (1999): Grajka-völgy keleti ága!, Apátistvánfalva! (TÍMÁR 1994), Orfalu: Fekete-tó! (SZURDOKI 1994), Felsőszölnök! (száza nagyságrendű populáció) (p. 171.).
 KOVÁCS (1999): Orfalu (Fekete-tó), Kétvölgy alatt a Grajka-patak ágainál, Szőce.
 BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Kakas-domb 100-200 tő, Apátistvánfalva: Hársas-patak forrásvidéke, Szakonyfalu: Grajka-völgy keleti ág (Hosszú-rét) forráslápján, Orfalu: Fekete- tó, Szőce: 200-300 tő.

***Bryonia dioica* JACQ.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1954): **Őrség**: Nagyrákos (PÓCS ined.) (p. 263.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Ligeterdőkben, üde és ártéri gyomtársulásokban, sövények, utak mentén. **Őrség**: Nagyrákos (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1954) (p. 390.).

***Elatine alsinastrum* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vasvár fölött erdei kiszáradt pocsolyában (p. 267.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Vasvár (BORBÁS 1887) (p. 390.).

***Hypericum maculatum* CR.**

- a. HORVÁT (1944): Háromház-Farkasfa (p. 46.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Erdei fenyvesekben, mészkerülő erdőkben, gesztenyésekben, magaskórós társulásokban. **Őrség**: Ispánk (KÁROLYI ined.), Óriszentpéter (leg, PÓCS), inter Háromház et Farkasfa (Horvát 1944);
ssp. *erosum* = ssp. *obtusiusculum* (TOURLET) HAYEK: **Őrség**: Nagyrákos (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1954) (p. 392.).
b. KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy (p. 103.).

***Hypericum x desetangsii* LAM.(= *H. maculatum* ssp. *obtusiusculum* x *perforatum*)**

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): **Vend-vidék**: Szentgotthárd: Zsidai-völgy (KÁROLYI ined.), Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség**: Halogy (PÓCS ined.), inter Nádasd et Zalalövő (JÁVORKA in HM, JÁVORKA ex litt.), Csörötnek, Kondorfa, Szőce, Ispánk, Óriszentpéter (KÁROLYI ined.); **Hegyhát**: Vasvár (KÁROLYI ined.) (p. 392.).
b. TÍMÁR (1994): Felsőszölnök: Hampó-völgy oldalvölgye (p. 69.).
TÍMÁR (1995): Felsőszölnök (p. 14.).

***Hypericum barbatum* JACQ.**

- a. BORBÁS (1887): A katafai római úton; Vasvár, ritka (WIESBAUR) (p. 267.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): **Vend-vidék**: "**Vend-vidék**", sine loco specialis (SOÓ 1968); **Hegyhát**: Vasvár, Katafa (BORBÁS 1887) (p. 392.).

***Chimaphila umbellata* (L.) BARTON**

- a. GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250), Óriszentpéter, Dávidháza, Zsida in Föhrenwäldern (p. 254.).
PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
VAJDA (1937): A Zsidai-völgyben Szentgotthárd mellett erdefenyő-erdőben. Csonka-Magyarország területén eddig nem ismertük (p. 230.).
JEANPLONG (1941): Magyarlak (leg. ILLYÉS K.) (p. 4.).
HORVÁT (1944): Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).
HORVÁT (1949): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa (p. 1.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Acidofil bükkösökben, erdei fenyvesekben, lúcosokban. **Vend-vidék**: Szentgotthárd: Zsidai-völgy (GÁYER 1927, KÁROLYI ined., PÓCS ined., JÁVORKA in HM, BAKSAY in HM), inter Máriaújfalu et Farkasfa (HORVÁT 1949, BOROS in notis), Zsida (GÁYER 1927, HORVÁT 1944), Alsószölnök (PÓCS ined.), Szakonyfalu, Apátistvánfalva (BAKSAY in HM, PÓCS ined., KÁROLYI ined.), inter Apátistvánfalva et Zsida (BAKSAY in HM), inter Apátistvánfalva et Szakonyfalu (HORVÁT 1944), inter Szakonyfalu et Kétvölgy (PÓCS ined.), Kétvölgy (PÓCS ined., KÁROLYI ined.), Permise, Ritkaháza (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944, PÓCS ined.); **Őrség**: "**Őrség**" (ZSOHÁR 1941), Magyarlak (HORVÁT 1944, JEANPLONG 1941),

Háromház, inter Háromház et Farkasfa (HORVÁT 1944), Farkasfa (BAKSAY in HM, PÓCS ined.), Kondorfá (PÓCS ined.), inter Órimagyarosd, Szalafő (BAKSAY in HM, PÓCS ined.), Ispánk (KÁROLYI ined.), Óriszentpéter (GÁYER 1927, BAKSAY in HM, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Bajánsenye (PÓCS ined.), Kerkafalva (KÁROLYI ined., PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS ined., PÓCS ined.), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS), Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.).

- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Apátistvánfalva, Kétvölgy.
 ÓDOR (1994): Kétvölgy 70A, Szakonyfalu 124A, 120A, Apátistvánfalva 13B, 14B, Farkasfa 269D, Orfalu 10E.
 TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu Térkép! (p. 21.).
 TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszölnök. Ma a körtikék legstabilabb faja a Vendvidéken. Valamennyi körtike jellemzően lombelegyes erdőfenyvesekben, igen szórványosan (p. 7.).
 BODONCZI (1999): Kétvölgy!, Szakonyfalu! (TÍMÁR 1994), Farkasfa!, Felsőszölnök: Kakasomb!, Orfalu!, Óriszentpéter!, Szalafő!. A neki megfelelő élőhelyeken (pl. száraló erdők) stabil és nagy állományai élnek (p. 171.).
 BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Polova.

***Moneses uniflora* (L.) A. GRAY**

- a.** GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 GÁYER (1927b): Óriszentpéter, Dávidháza (ma Bajánsenye része), Zsida in Föhrenwäldern (p. 254.).
 HORVÁT (1944): Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa, Gödörháza, Szentgyörgyvölgy, Dicrano-Pinetumban (p. 25.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Lúcosokban, erdei fenyvesekben, ültetett fenyvesekben. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (JÁVORKA - ZÓLYOMI in HM, BAKSAY in HM, KÁROLYI ined.), Zsida (GÁYER 1927), Alsószölnök (PÓCS ined.), Szakonyfalu (JÁVORKA - CSAPODY in HM, PÓCS ined.), Apátistvánfalva (PÓCS ined.), inter Apátistvánfalva et Zsida (BAKSAY in HM), Kétvölgy, Ritkaháza (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944); **Őrség:** Nádasd (PÓCS ined.), inter Háromház et Farkasfa (HORVÁT 1944), Farkasfa (BAKSAY in HM, PÓCS ined.), Farkasfa: Fekete-tó (BAKSAY in HM, KÁROLYI ined.), Szőce (KÁROLYI ined., PÓCS ined., PÓCS et al. 1958, JÁVORKA et al. in HM), Szőce: Margitmajor (VAJDA L. in HM), Órimagyarosd (PÓCS ined.), Szalafő (BAKSAY in HM, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Ispánk (TALLÓS ined., PÓCS ined.), Óriszentpéter (BORBÁS 1887?? - téves hivatkozás!, GÁYER 1927, PÓCS ined.), inter Óriszentpéter et Kotormány (GÁYER 1927), Nagyrákos (PÓCS ined., KÁROLYI ined.), Bajánsenye (JÁVORKA ex litt., PÓCS ined.), Dávidháza (BORBÁS 1887, JÁVORKA ex litt.), Kerkafalva (KÁROLYI ined.), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965, JÁVORKA - ZÓLYOMI in HM), Gödörháza (GÁYER 1936, SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS 1965, PÓCS ined.) (p. 393.).
- b.** TÍMÁR (1995): Kétvölgytől É-ra (RÉDEI - LENDVAI), 1 tő (p. 7.).
 BODONCZI (1999): Orfalu!, Kondorfá!, Nagyrákos!, Szalafő!. Utóbbi 3 helyen százas nagyságrendű állományok (p. 171.).
 BODONCZI (in notis): Viszák: Lugos-pusztá, árokparton, útépités során kipusztult, Apátistvánfalva.

***Orthilia secunda* (L.) HOUSE**

- a. GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250).
 PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
 HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa, Gödörháza, Szentgyörgyvölgy (Dicrano-Pinetumban) (p. 25.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Lúcosokban, erdei fenyvesekben, bükkösökben, mézskerülő erdőkben, ültetett fenyvesekben.
- ssp. *secunda*: **Vend-vidék**: Máriaújfalu (PÓCS ined.), Szentgotthárd: Zsidai-völgy (BAKSAY in HM, KÁROLYI ined.), inter Máriaújfalu et Farkasfa (HORVÁT 1944, BOROS in notis), Zsida (Gáyer 1927, HORVÁT 1944), Alsószölnök, Szakonyfalu (PÓCS ined.), Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Ritkaháza (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944), Felsőszölnök (PÓCS ined.); **Őrség**: "Őrség" (ZSOHÁR 1941), inter Háromház et Farkasfa, Rábagyarmat (HORVÁT 1944), Farkasfa (PÓCS ined.), Farkasfa: Fekete-tó (BAKSAY in HM), Kondorfa (BOROS in notis, PÓCS ined.), inter Kondorfa et Rábagyarmat (HORVÁT 1944), Szőce (PÓCS ined.), Szalafő (BAKSAY in HM, PÓCS ined.), Bajánsenye, Kerkafalva (PÓCS ined.), Kerka (JÁVORKA ex litt.), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Gödörháza (GÁYER 1936, SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Szentgyörgyvölgy (PÓCS ined., SZODFRIDT - TALLÓS 1965);
- f. *secunda*: **Vend-vidék**: Szentgotthárd: Zsidai-völgy, Alsószölnök, Szakonyfalu (JÁVORKA et al. in HM);
- f. *subcordata* (MORARIU) SOÓ: **Őrség**: Szőce: Margitmajori-erdő, Óriszentpéter (KÁROLYI ined.)(p. 394.).
- b. TÍMÁR (1994): Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszölnök. Térkép! (p. 22.).
 TÍMÁR (1995): Kétvölgy-Szakonyfalu közt, Felsőszölnök (p. 7.).
 JEANPLONG (1999): Magyarlak, bükkösben (p. 144.).
 BODONCZI (in notis): Óriszentpéter 4 helyen, Kondorfa, Farkasfa, Szakonyfalu, Felsőszölnök 1-2 helyen, Szalafő 10helyen.

***Pyrola chlorantha* SW.**

- a. GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Orfalu (p. 47.).
 HORVÁT (1949): Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa (p. 1.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Magyarszombatfa, Velemér, Gödörháza, Szentgyörgyvölgy, Dicrano-Pinetumban (p. 25.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Erdei fenyvesekben, fenyőelegyes tölgyesekben.
Vend-vidék: Rábatótfalu (PÓCS ined.), Szentgotthárd: Zsidai-völgy (KÁROLYI ined., BAKSAY in HM), Szentgotthárd: Felső Zsidai-völgy (JÁVORKA in HM), Máriaújfalu (PÓCS ined.), inter Zsida et Apátistvánfalva (JÁVORKA et al. ined., BAKSAY in HM, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), inter Zsida et Apátistvánfalva et Szakonyfalu (HORVÁT 1944), Alsószölnök (PÓCS ined.), Szakonyfalu (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Apátistvánfalva (JÁVORKA et al. in HM, BAKSAY in HM, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), inter Apátistvánfalva et Zsida (BAKSAY in HM), Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Permise, Ritkaháza (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944); **Őrség**: "Őrség" (ZSOHÁR 1941), Felsőmarác, Farkasfa (PÓCS ined.), Farkasfa: Fekete-tó (KÁROLYI ined., BAKSAY in HM), inter Kondorfa et Rábagyarmat (HORVÁT 1944), Szőce (KÁROLYI ined.), Szalafő (BAKSAY in HM, FEKETE - JAKUCS in HM, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Ispánk

(BAKSAY in HM, TALLÓS ined.), Őriszentpéter (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Őriszentpéter: Tilos-erdő (BAKSAY in HM), Bajánsenye (PÓCS ined.), Dávidháza (GÁYER 1925), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Gödörháza (GÁYER 1936, SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.) (p. 394.).

b. ÓDOR (1994): Orfalu 10E.

TÍMÁR (1994): Szakonyfalu. Térkép! (p. 23.).

TÍMÁR (1995): Kétvölgytől É-ra, egyetlen lelőhelyen (p. 7.).

KIRÁLY - KIRÁLY (1998c): **Vend-vidék:** Grajka-völgy keleti oldalán, fenyőelegyes felszáraz lomberdőkben három ponton (p. 281.).

BARTHA (in notis): Szalafő: őserdő mellett erdeifenyő állományban 1 tő (1996).

BODONCZI (1999): Apátistvánfalva!, Farkasfa!, Felsőszőlők!, Kétvölgy!, Szalafő! (p. 171.).

BODONCZI (in notis): Szakonyfalu, Orfalu.

Pyrola rotundifolia L.

a. GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).

GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250, 254.).

GÁYER (1932): Alsórönök (p. 9.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).

HORVÁT (1944): Máriaújfalu-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Bükkösökben, acidofil bükkösökben, gyertyános-tölgyesekben, erdei fenyvesekben. **Vend-vidék:** Rábatótfalu (PÓCS ined.), Szentgotthárd: Zsidai-völgy (BOROS in notis, BAKSAY in HM, KÁROLYI ined.), Máriaújfalu (PÓCS ined.), inter Máriaújfalu et Farkasfa (HORVÁT 1944), Zsida (GÁYER 1927, HORVÁT 1944), Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944); **Őrség:** Halogy, Csörötnök, Ivánc (PÓCS ined.), Farkasfa (PÓCS ined., KÁROLYI ined.), Farkasfa: Fekete-tó (BAKSAY in HM), Kondorfa (BOROS in notis, PÓCS ined.), Szőce, Szalafő (PÓCS ined.), Őriszentpéter (JÁVORKA ex litt., PÓCS ined.), Bajánsenye (PÓCS ined.), Dávidháza (GÁYER 1925), Kerkafalva (KÁROLYI ined.), inter Kerka et Magyarszombatfa (JÁVORKA ex litt.), Magyarszombatfa, Gödörháza (PÓCS ined.), Velemér, Szentgyörgyvölgy (PÓCS ined., SZODFRIDT - TALLÓS ined.);

f. *rotundifolia*: **Őrség:** Őriszentpéter, Kerkakutas: Mihomi-erdő (KÁROLYI ined.);

f. *ovalifolia* SCHUR: **Vend-vidék:** Zsida (GÁYER 1927) (p. 394.).

c. TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Felsőszőlők. Térkép! (p. 23.).

TÍMÁR (1995): Apátistvánfalvától DK-re, Szentgotthárd alatt, Felsőszőlők (az osztrák-magyar határsáv mentén nagy mennyiségben) (p. 7.).

BODONCZI (in notis): Savanyú erdeifenyvesekben elég gyakori. Szalafő, Farkasfa, Kondorfa, Őriszentpéter, Orfalu, Apátistvánfalva.

TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Kétvölgy, Szalafő.

Pyrola minor L.

a. GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).

HORVÁT (1944): Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 47.).

HORVÁT (1949): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa (p. 1.).

KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék:** Alsószőlők, Ritkaháza, Szakonyfalu (PÓCS ined.), Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.); **Őrség:** Őriszentpéter (KÁROLYI ined.,

PÓCS ined.), Órimagyarosd, Szőce, Csörötnek, Bajánsenye, Kerkakutas (PÓCS ined.) (p. 51.).

SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Gödörháza, Magyarszombatfa, Dicrano-Pinetumban (p. 25.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Lúcosokban, erdei fenyvesekben, lombelegyes erdei fenyvesekben, acidofil lomberdőkben, lápréteken. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (KÁROLYI ined., BAKSAY in HM), Máriaújfalu (PÓCS ined.), Zsida (HORVÁT 1944), Alsószőlőnk, Szakonyfalu (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Apátistvánfalva (BAKSAY in HM), Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Ritkaháza (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Orfalu (HORVÁT 1944), Felsőszőlőnk (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964); **Őrség:** "Őrség" (ZSOHÁR 1941), inter Háromház et Farkasfa (HORVÁT 1944), Kondorfa (JÁVORKA ex litt.), Csörötnek, Szőce, Órimagyarosd, Óriszentpéter, Bajánsenye, Kerkakutas, (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Szalafő (BAKSAY in HM), (Dávidháza (JÁVORKA ex litt.), Kerca (JEANPLONG ex litt.), Kerkafalva (KÁROLYI ined., PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964), Magyarszombatfa (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Gödörháza (GÁYER 1936, SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Velemér, Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.);

f. *minor*: **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (KÁROLYI ined.), Szakonyfalu (PÓCS ined.), inter Apátistvánfalva et Zsida (BAKSAY in HM); **Őrség:** Kondorfa (JÁVORKA in HM), Szőce (JÁVORKA et al. in HM), Szalafő, Óriszentpéter: Tilos-erdő (BAKSAY in HM);

f. *subrotunda* Schur: **Vend-vidék:** Kétvölgy (KÁROLYI ined.); **Őrség:** Szalafő, Ispánk (BAKSAY in HM);

f. *latifolia* Morariu: **Vend-vidék:** inter Permise et Apátistvánfalva (BAKSAY in HM);

f. *henriciana* Andres: **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (JÁVORKA in HM) (p. 394-395).

b. TÍMÁR (1994): Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszőlőnk. Térkép! (p. 24.).

TÍMÁR (1995): Kétvölgy-Szakonyfalu közt (két helyen), Felsőszőlőnktől Ny-ra (két helyen) (p. 7.).

BODONCZI (in notis): Nagyrákos, Szalafő, Kondorfa, Farkasfa, Orfalu, Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszőlőnk.

TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu több ponton, Apátistvánfalva.

Pyrola media SW.

a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Alsószőlőnk (PÓCS - VIDA ined.) (p. 200.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Erdei fenyvesekben, ültetett fenyvesekben. **Vend-vidék:** Alsószőlőnk (PÓCS - VIDA in HM, KÁROLYI - PÓCS 1957), Alsószőlőnk: Götz-major (PÓCS ined.) (p. 396).

Adenophora lilifolia (L.) BESS.

b. BARTHA (in notis): Szalárét északi része, az út mellett egy tő (1992).

Phyteuma spicatum L.

a. BORBÁS (1887): Erdőkben és gesztenyésekben. Vártető Gotthárd mellett!, Nádasd (p. 203.).

KOVÁCS - PRISZTER (1957): Körmend „Hegyhat” (PRISZTER ined.) (p. 91.).

KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): ssp. *spicatum*: Bükkösökben, mészkerülő erdőkben, gyertyános-tölgyesekben, lúcosokban, gesztenyésekben, hegyi réteken. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (KÁROLYI ined.), Zsida (GÁYER 1927, HORVÁT 1944), Alsószőlőnk, Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszőlőnk (PÓCS ined.); **Őrség:** Körmend

(KOVÁCS - PRISZTER 1957), Nádasd (BORBÁS 1887), Rábagyarmat: László-forrás (JEANPLONG ex litt.), Szalafő (BAKSAY in HM), Magyarszombatfa, Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined.) (p. 399.).

- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, a dombsági erdők szegélyén néhány példány (p. 97.).
 BODONCZI (in notis): Apátistvánfalva.
 TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Alsószölnök, Felsőszölnök, Rábatótfalu, szórványosan üde lombos erdőkben, erdőszéleken.

***Phyteuma orbiculare* L.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1964): **Őrség:** Halogy - Felsőmarác (BARBALICS E. ex. Verb.), Ivánc: Maláka rezervátum, Szalafő, Óriszentpéter (PÓCS ined.) (p. 50.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Gyepekben, gesztenyésekben, erdei fenyvesekben, irtásréteken, szárazabb lápréteken. Nálunk csak az ssp. *orbiculare* fordul elő. **Őrség:** inter Halogy et Felsőmarác (PÓCS ined., BARBALICS E. ex. verb., KÁROLYI - PÓCS 1964), Halogy (PÓCS ined.), Ivánc: Maláka res., Szalafő, Óriszentpéter (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1964) (p. 399.).

***Vaccinium vitis-idaea* L.**

- a.** HORVÁT (1940): Ad fines pacis de Trianon in Hungaria ad St. Gotthardum (p. 30.).
 JEANPLONG (1941): Szakonyfalu (leg. TRAGER J.) (p. 60.).
 BOROS (1949): Vendvidék. in pineto silv. "Dugosz-erdő" prope pag. Felsőszölnök (p. 28.).
 HORVÁT (1949): Rábatótfalu és Szakonyfalu erdei között, de még Rábatótfalu határában (p. 1.).
 HORVÁTH - JEANPLONG (1962): Farkasfa-Kondorfa között (erdőgazdaság közlése) (p. 38.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér. *Luzula albid*a-gyertyános-tölgyesből átalakuló Dicrano-Pinetumban (p. 25.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1972): Mészkerülő erdőkben, lúcosokban, erdei fenyvesekben, fenyérekben. **Vend-vidék:** Alsószölnök (PÓCS ined.), Szakonyfalu (HORVÁT 1944), inter Szakonyfalu et Kétvölgy, Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Apátistvánfalva (PÓCS ined., JÁVORKA et al. in HM); **Őrség:** inter Farkasfa et Kondorfa (HORVÁTH - JEANPLONG 1962), Szalafő (BOROS in notis), Magyarszombatfa, Szentgyörgyvölgy (SZODFRIDT - TALLÓS ined.), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965) (p. 397.).
- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Felsőszölnök (Vince útja).
 ÓDOR (1994): Kétvölgy 70A, Szakonyfalu 124A, Apátistvánfalva 46A.
 TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Orfalu, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszölnök (utóbbi VARGA L. Adata). Térkép! (p. 25.).
 TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva körül, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszölnöktől K-re (leg. VARGA L.). Dombhátakon sokfelé (összesen 22 populáció) (p. 7.).
 HULJÁK (1999): **Őrség és Vend-vidék:** A jelenleg ismert kb. húsz előfordulás nagy része Szakonyfalu községhatárban elszórtan található, fele az Apátistvánfalva - Kétvölgy vonaltól É-ra helyezkedik el. A legnagyobb példányszámban a Grajka-patak völgyében, a Zslabovje erdőrésztől É-ra található (4000-5000 tő). Több kisebb állománya ismert a Grajka-pataktól K-re és Ny-ra (általában 50-300 tővel), pl.: István-tó, Szukics-tanya, Jamina. Ezek mellett: Apátistvánfalva (Kövecses), Szalafő (Őserdő), Orfalu (Kapus-erdő), Rábatótfalu (Stavlance), Kondorfa (Nyires), Farkasfa (Kis-erdő), Felsőszölnök (Szerelem-völgy), Ispánk (p. 82.).

BODONCZI (in notis): Apátistvánfalva 10-es tag kb. 100 m² (Bugán J. ex verb.), Farkasfa (MESICS in notis 1992) többszöri keresés után sem találtam, Szalafő Őserdő 3 helyen kis állomány (3, ill. 20-30 tő), Szalafő: Szala-réttől délre, Kondorfa: Nyíres, Pityerhegy 2 helyen, Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Orfalu több helyen, néha több száz tő vagy m².

***Inula helenium* L.**

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1974): Gyertyános-tölgyesekben, ligeterdőkben, magaskórós társulásokban, ártéri és üde gyomtársulásokban. **Őrség**: Csörötnek (BOROS in notis), Őriszentpéter (KÁROLYI ined. et PÓCS) (p. 455.).
- b. BODONCZI (in notis): Őriszentpéter: Keserűszer árokban, Szalafő: Alsószer.

***Achillea ptarmica* L.**

- a. BORBÁS (1887): var. *linearis* DC.: Sennyeházán patak parton!! (p. 189.).
PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).
HORVÁT (1944): Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa (p. 48.).
BOROS (1949): **Őrség**. in pratis vallis versus fontem rivi Zala (versus lacum Fekete-tó) prope pag. Szalafő, in pratis vallis ad pedem montis Nagyhegy prope pag. Rábagyarmat (p. 31.).
HORVÁT (1949): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu (p. 1.).
KÁROLYI - PÓCS (1964): **Őrség**: Szentgyörgyvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Daraboshegy (PÓCS ined.) (p. 50.).
HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Bajánsenyétől D-re a Kerka és a Berki-hegy közötti réten (p. 104.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1974): Lápréteken, átmeneti lápokon, magaskórós társulásokban, mocsárréteken, láperdőkben, fenyérekben, erdei fenyvesekben. **Vend-vidék**: Szentgotthárd: Zsidai-völgy (BOROS in notis, KÁROLYI), Zsida (RABÓCZY 1939, HORVÁT 1944), Máriaújfalu (leg PÓCS), inter Máriaújfalu et Farkasfa (HORVÁT 1944), Alsószölnök, Szakonyfalu, Ritkaháza (PÓCS ined.), Apátistvánfalva (BAKSAY ined., PÓCS ined.), Kétvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS); **Őrség**: "**Őrség**" (ZSOHÁR 1941), Daraboshegy (PÓCS ined.), Csörötnek, Rábagyarmat (BOROS 1949), inter Háromház et Farkasfa (HORVÁT 1944), Kondorfa (BOROS in notis, PÓCS), Szőce (PÓCS ined.), Szalafő (BOROS 1949, JÁVORKA ex litt., PÓCS), Ispánk (KÁROLYI ined., PÓCS), Őriszentpéter (PÓCS ined., JÁVORKA ex litt., KOVÁCS M. in notis), Bajánsenye (KOVÁCS M. in notis), Gödörháza (GÁYER 1936), Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS ined., PÓCS), Szentgyörgyvölgy (KÁROLYI ined., PÓCS ined.) (p. 458-459.).
- b. KOVÁCS (1993): Alsószölnök (p. 7.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Orfalu (Huszászi-patak), Szalafő (Felső Zala-völgy).
KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Őriszentpéter (Bárkás-tó), Farkasfa (Lugos-patak völgye), Szaknyér – Hegyhátszentjakab (Szentjakabi patak völgy), Ispánki-patak mente, Ivánc – Őrimagyarósd (mocsárrétek), Nagyrákos (Kápolna-erdő nedves nyiladéka).
TÍMÁR (1994): A Zsidai-völgyön végig, a Hársas-pataktól a Cselin-patakig a völgyek felső, erdőtlen részein, Felsőszölnöktől D-re a Török-patak mentén és a Hegyes-hegy alatt, nyugatra a Hampó-völgy végén és legfelső oldalvölgyében, Szentgotthárd (p. 69.).
TÍMÁR (1995): A **Vend-vidéken** szálanként-tömegesen általánosan elterjedt (p. 14.).
KOVÁCS (1998): Rába völgy: Alsószölnök, Szentgotthárd, Máriaújfalu, Csörötnek, Halogy, Körmend.
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy. A kiszáradó mésztelen láprétek gyakori növénye (p. 94.).

BODONCZI (in notis): Kékperjés lápréteken és mocsárréteken, magaskórósokban helyenként tömeges. Szalafő több, mint 10 helyen, Óriszentpéter, Farkasfa, Orfalu, Apátistvánfalva, Kondorfa, Rábagyarmat, Szentgotthárd, Máriaújfalu.

Petasites albus (L.) GÄRTN.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1974): Lúcosokban, bükkösökben, ligeterdőkben. **Vend-vidék:** Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy, Felsőszölnök (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1957) (p. 462.).
- b. TÍMÁR (1994): Szentgotthárd, Felsőszölnök (p. 33.).
TÍMÁR (1995): Zsida mellett, Felsőszölnök. Bükkösökben, elegyes lucosokban, jellemzően völgyfőkben (p. 9.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy (p. 105.).
BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Hármashatár.
TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Alsószölnök, völgyfőkben.

Arnica montana L.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1974): Hegyi réteken, erdei fenyvesben. **Vend-vidék:** Alsószölnök, Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ined., KÁROLYI - PÓCS 1957), inter Szakonyfalu et Permise, inter Szakonyfalu et Kétvölgy, Ritkaháza, Felsőszölnök (PÓCS ined.) (p. 463.).
TÍMÁR (1994): Térkép! (PÓCS régi lelőhelyeiről).
- b. BODONCZI (1999): 1997 augusztusában a felsőszölnöki Ezüst-hegytől délre Szlovéniában (az országhatártól 20 lépésnyire 200-300 tő, teljesen nyers kavicsfelszínen, kb.30 éves erdei fenyves alatt él. Hazánk területén csak mesterségesen visszatelepített állományai ismertek (p. 171.).

Doronicum austriacum JACQ.

- a. BOROS (1949): **Őrség:** in ripa rivi Zala versus lacum Fekete-tó prope pag. Szalafő (p. 33.).
HORVÁT (1949): Szakonyfalu mellett magaskórós növényiszövetkezetben (p. 1.).
KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1974): Láperdőkben, égerligetekben, forráslápokban és magaskórós társulásokban. **Vend-vidék:** Szakonyfalu (HORVÁT 1944 - téves hivatkozás, KÁROLYI ined., PÓCS ined.), Kétvölgy, Felsőszölnök (PÓCS ined.); **Őrség:** Szőce (PÓCS ined., PÓCS et al. 1958), Órimagyarosd (PÓCS ined.), Szalafő: Fekete-tó (BOROS in notis) (p. 463.).
- b. TÍMÁR (1994): Felsőszölnök (Hampó-völgy és mellékvölgyei), Alsószölnök (Cselin-patak), Szakonyfalu (Grajka-völgy) (p. 45.).
KOVÁCS (1995): Szakonyfalu, Grajka-völgy (hegyi égerligetek).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu-Kétvölgy közt, Alsószölnök alatt, Felsőszölnök (Hampó-völgy és mellékvölgyei). Égerligetekben, magaskórósokban (p. 10.).
BODONCZI (1999): Grajka-völgy! (LENDVAI - RÉDEI 1992), Apátistvánfalva: Kis-patak! (KOVÁCS - TAKÁCS 1993), Szalafő: Pityerszer! 20 tő (1996), Magyarszombatfa! 300 tő lápi magaskórósban (1998), Szőce: a falu belterületén! 200 tő (p. 171.).
KOVÁCS (1999): Szőce (magassásos, magaskórós növényzet).

Senecio aquaticus HUDS.

- a. KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1975): Mocsárréteken, lápréteken, ligeterdőkben. **Őrség:** Szőce (KÁROLYI ined., PÓCS ined., PÓCS et al. 1958), Nagyrákos (PÓCS ined.) (p. 396.).

***Carlina acaulis* L.**

- a. BORBÁS (1887): Csákány, Körmend, Vasvár – Győrvar (p. 192.).
 BORBÁS (1897): Nagymákfa (p. 543.).
 MÁRTON (1893): Nagymákfa az iskola feletti száraz dombtetőn igen sok (p. 37.).
 HORVÁT (1944): Orfalu (p. 48.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa (p. 25.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1975): Irtásréteken, kaszálókön, legelőkön, gesztenyékben, erdeifenyvesekben. **Vend-vidék:** Szakonyfalu (PÓCS ined.), Szentgotthárd: Zsidai-völgy (BOROS in notis), Alsószölnök, Kétvölgy, Permise, Felsőszölnök (PÓCS ined.), Orfalu (HORVÁT 1944); **Őrség:** Nádasd, inter Nádasd et Órimagyarosd, Ivánc, Kondorfa, Szalafő, Kercaszomor (PÓCS ined.), Kerca (JÁVORKA ex litt.), Óriszentpéter (JÁVORKA ex litt., PÓCS), Szőce (PÓCS ined., PÓCS et al. 1958), Magyarszombatfa, Velemér (SZODFRIDT - TALLÓS 1965), Gödörháza (SZODFRIDT - TALLÓS ined.); **Hegyhát:** Nagymákfa (BORBÁS 1897), inter Vasvár et Györgyvar (BORBÁS 1887) (p. 396.).
- b. TÍMÁR (1994): Szentgotthárd (SZABÓ I. ex litt.), Kétvölgy, Szakonyfalu, Rábatótfalu, Apátistvánfalva (p. 59.).
 TÍMÁR (1995): Szentgotthárd, Apátistvánfalva, Rábatótfalu, Kétvölgy, Szakonyfalu (p. 13.).
 KOVÁCS (1998): Alsószölnök, Szentgotthárd, Ivánc, Nádasd.
 KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, csak kis példányszámban (p. 94.).
 BODONCZI (in notis): Szalafő: Pityerszer, Felsőszölnök: Kakas domb, Kétvölgy.
 TÍMÁR (in notis): Óriszentpéter, Szalafő.

***Cirsium erisithales* (JACQ.) SCOP.**

- a. HORVÁT (1944): Máriaújfalu-Farkasfa (p. 48.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1975): Lúcosokban, bükkösökben, ligeterdőkben. **Vend-vidék:** Szentgotthárd: Zsidai-völgy (PÓCS ined.), inter Máriaújfalu et Farkasfa (HORVÁT 1944) (p. 399.).
 TÍMÁR (1994): Térkép! (PÓCS régi lelőhelyéről).

***Crepis capillaris* (L.) WALLR.**

- a. BORBÁS (1887): Szombatfa (p. 198.).
 KÁROLYI - PÓCS - BALOGH (1975): Fenyérekben, magaskórós társulásokban, savanyú szántókon, utak mentén. **Vend-vidék:** Kétvölgy (PÓCS ined.); **Őrség:** "Őrség" (ZSOHÁR 1941), Csörötnek (JEANPLONG 1960), Szőce (PÓCS ined., PÓCS et al. 1958), Szalafő (JEANPLONG 1959), Szombatfa (BORBÁS 1887) (p. 407.).

***Montia fontana* L.**

- a. GÁYER (1929): Kemesmál, iszapos vetésekben (p. 71.).
 KÁROLYI - PÓCS (1964): **Őrség:** Órimagyarosd (PÓCS ined.) (p. 52).

***Lychnis coronaria* (L.) DESR.**

- b. KIRÁLY - KIRÁLY (1998c): **Vend-vidék:** Felsőszölnök (János-hegy), elszórtan álló házak közé ékelt felszáraz kaszálórét szélén, út mentén néhány tő, valószínűleg kivadulás vagy régi ültetés maradványa (p. 282.).

***Dianthus superbus* L.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség:** Szőce (PÓCS et al. ined.) (p. 200.).
 BODONCZI (in notis): Szalafő: az Őserdő melletti 2 tisztáson kb. 10 ill. 4 tő.

***Dianthus deltoides* L.**

- a. BORBÁS (1887): Fűves mezőkön a bejárt területen (= Vas megye) mindenütt (p. 258.).
- b. TÍMÁR (1994): Főleg a Szakonyfalui-pataktól keletre (Szentgotthárd, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszőlnök), a vöröscsenkesz rétek jellemző faja, szálanként elszórva (p. 60.).
TÍMÁR (1995): Szentgotthárd, Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszőlnök. Szálanként elszórva, de nem gyakori (p. 13.).
BARTHA (in notis): Szalafő környékén többfelé előfordul (1999).
BODONCZI (in notis): Száraz, nem zavart gyepeken általánosan elterjedt.

***Primula vulgaris* HUDS.**

- a. GÁYER (1925): Vasvár mellett a szentkúti erdő bükkösében (p. 15.).
GÁYER (1927a): Zsida (p. 206.).
GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.).
PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
- b. TÍMÁR (1994): A Vendvidéken általánosan elterjedt (Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Rábatótfalu, Szakonyfalu, Felsőszőlnök, Kétvölgy) (p. 46., 61.).
TÍMÁR (1995): A **Vend-vidéken** általánosan elterjedt. Lomberdőkben, tisztásokon, réteken egyaránt (p. 11.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, gyümölcsösökben, mezofil réteken és a dombsági erdőszegélyben szórványosan (p. 97.).
BARTHA (in notis): Szalafő: Csörgöszer utolsó házának telkén közel 100 tő (1999).
BODONCZI (in notis): Száraz kaszálókön, néha belterületeken is, helyenként tömeges. Őriszentpéter: Keserűszer, Templomszer, Szalafő, Rábagyarmat, Kondorfa.

***Hottonia palustris* L.**

- a. BORBÁS (1887): Árkokban Körmen és Vasvár között mindenütt, már április közepén virít (p. 232.).
JEANPLONG (1972): Halogy, a Csörnök mellett holtágban; Szarvaskend (p. 588.).
- b. KOVÁCS (1995): Rába-völgy: Körmen - Halogy között.
KOVÁCS - TAKÁCS (1997): Körmen - Halogy között.
BODONCZI (in notis): Szentgotthárd, Rába-holtág (1998)- Nem esik a tájvédelmi körzetbe!
KOVÁCS (1999): Körmen környéki lápterületek.
JEANPLONG (1999): Kismákfa, a Fülöp major mellett árokban (p. 144.).

***Cyclamen purpurascens* MILL.**

- a. BORBÁS (1887): Vártető Sz. Gotthard mellett, Nagymákfalva (MÁRTON) (p. 232.).
GÁYER (1925): Vasvár mellett a szentkúti erdő bükkösében (p. 15.).
PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).
HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Várhegy (p. 47.).
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Rábagyarmat (Berek-Paperdő), Szaknyér.
TÍMÁR (1994): A **Vend-vidéken** meglehetősen elterjedt (Felsőszőlnök, Alsószőlnök, Szakonyfalu) (p. 47.).
KOVÁCS (1995): ciklámenes bükkösök és gyertyános-tölgyesek: Felsőszőlnök, Rábagyarmat, Szaknyér.
TÍMÁR (1995): Kétvölgy-Szakonyfalu közt, Alsószőlnök alatt, Felsőszőlnök. Elsősorban É-i és K-i kitettségű elegyes lomberdőkben (p. 11.).
KOVÁCS (1998): Alsószőlnök.

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, a temető és határszél közötti mézskerülő erdőkben (p. 94.).

KOVÁCS (1999): Rábagyarmat (Paperdő), Csörötnek, Szaknyér, Felsőmarác (Himfai-völgy) bükkösökben.

BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Ezüst-hegy, Lujza-hegy, Hármashatár, Szakonyfalu helyenként gyakori, pl. Kis vadászház, Rábagyarmat: bükkösökben, vagy bükkösök helyén álló erdőkben, Hegyhátszentjakab: Vadásai-tótól keletre gyertyános-tölgyesben, Szaknyér (KELEMEN G. erdőrendező in notis 1992), Hegyhátszentjakab (KIRÁLY R. in notis 1992), Rábagyarmat (BARBÁCSY in notis 1992).

***Polygonum bistorta* L.**

- a. BORBÁS (1887): Réteken Sennyeháza! (p. 182.).
 GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 GÁYER (1927a): Isvánfalvi völgy Szentgotthárdtól délre (p. 206.).
 GÁYER (1927b): Őriszentpéter, Szentgotthárd, Viszák (p. 252.).
 PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 26.).
 BOROS (1949): **Őrség**, in *pratis vallis versus fontem rivi Zala (versus lacum Fekete-tó) prope pag. Szalafő* (p. 31.).
 HORVÁTH - SZINETÁR (1965): A Kis- és Nagy-Kerka patakokat kísérő réteken, valamint a Métnekpuszta előtti Nagyréti-völgyben gyakori növény (p. 104.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Szentgyörgyvölgy, kaszálóréteken (p. 25.).
 CSAPODY (1982): Szakonyfalu, Alsószölnök.
- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1994): Viszák: Lugosi-mező, Felsőjánosfa.
 TÍMÁR (1994): Szentgotthárd (egyetlen populációja égeres alatt és mellett él). Térkép! (p. 70.).
 TÍMÁR (1995): Csak Szentgotthárd alatt, de ott nagy mennyiségben (p. 14.).
 BARTHA (in notis): Szalafő: Papszerre vezető út bal oldalán egykor sok száz példány, 1995-ben felszántották, ma néhány tő (1999).
 KOVÁCS (1999): Viszák: Lugosi-tető, kékperjés lápréten tömeges, Felsőjánosfa: Zala-völgy, mocsárréteken, lápréteken gyakori.
 BODONCZI (in notis): Szalafő: Szala melletti kaszálóréten többszáz, Őriszentpéter a Szala láprétjein helyenként többszáz tő, a Bárkástótól északra, közút melletti tisztáson, Felsőjánosfa Szala láprétjein több tízezer tő, Apátistvánfalva (Balázsfalva keleti végénél) Hársas-patak melletti lápréteken, Szőce (KIRÁLY in notis 1992).

***Betula pubescens* EHRH.**

- a. BORBÁS (1887): var. *subbiserrata* BORB. ined.: Vártető Gotthard mellett (p. 175.).
- b. KOVÁCS (1995): Szakonyfalu, Grajka-völgy (p. 549.).
 TÍMÁR (1995): Felsőszölnöktől Ny-ra a határsávban a *B. pendulával* alkotott hibridje (p. 7.).
 BODONCZI (in notis): Orfalu: Fekete-tó, Kondorfa: Nyíres - 2 bokor méretű egyed, Farkasfa a Kondorfai Nyíressel határos területen 10-15 bokor méretű, egyed, itt hibridek is vannak.

***Alnus viridis* (CHAIX) DC.**

- a. GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).
 PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).
- b. KOVÁCS (in notis): Felsőszölnök Hármashatár, a határsávban tömeges megjelenéssel, Kétvölgy határsávi nyiladékbán (1993).

TÍMÁR (1994): Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszőlnök. Hibridjeinek régi adatai (PÓCS ex litt. et ex verb.): *A. glutinosa* x *viridis*: Szakonyfalu - Kétvölgy; *A. incana* x *viridis*: Szakonyfalu - Alsószőlnök közt. Térkép! (p. 33-34.).

TÍMÁR (1995): Kétvölgytől D-re (leg. VARGA L.), Kétvölgy-Szakonyfalu közt, Felsőszőlnök. Főleg utak mentén, nyiladékokon. A határsávban tömeges (p. 9.).

KIRÁLY - KIRÁLY (1998c): **Vend-vidék**: Apátistvánfalvától délre a Hársas-patak völgyének keleti oldalán, acidofil erdefenyves tisztásán néhány kisebb bokor; Kétvölgytől délre a határsávban az A89-A92. számú határkövek közötti szakaszon hatalmas tömegben (p. 283.).

BODONCZI (1999): Felsőszőlnök: Hármashatár!, helyenként tömeges, Kétvölgy!, Szakonyfalu: Grajka-patak két ága közt! (TÍMÁR 1994), Szakonyfalu: Szukics-tanya!. A felsőszőlnöki Hármashatár környékén és Kétvölgytől délre a határsávban több száz méter hosszan állományalkotó, másutt 2-30 bokorból álló populációi főleg kisparaszti szálalóerdőkben vagy azok szegélyein elegyfajként lépnek fel. Nagy állományai és szaporodóképessége miatt nem tartozik az erősen veszélyeztetett fajok közé (p. 171.).

KOVÁCS (1999): Felsőszőlnök a szlovén-magyar határsávban, lucfenyvesekben (p. 137-138.).

Salix aurita L.

a. FREH (1883): Csákány (leg. BORBÁS V.) (p. 62.).

BORBÁS (1887): Csákány (FREH 1883), Vártető Gotthard mellett (p. 180.).

GÁYER (1925): Dávidháza (p. 15.).

GÁYER (1927b): Südöstlich der Gemeinde Zsida (p. 250.); f. *liocarpa* A. GR.:

Talapatka, im Tale des Hársos-Baches (p. 252.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).

SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Szentgyörgyvölgy, Dicrano-Pinetum és a callunetosum átmenetében (p. 25.).

b. KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Ördög- tó.

TÍMÁR (1994): A **Vend-vidéken** széles körben elterjedt hibridjeivel együtt (Apátistvánfalva, Szentgotthárd, Szakonyfalu, Felsőszőlnök).(p. 90-91.).

TÍMÁR (1995): Szentgotthárd, Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Alsószőlnök (TAKÁCS - KOVÁCS), Felsőszőlnök. Lápréteken, erdőszéle, nyílt. nedves erdefenyves alatt, határsávon egyaránt. Néhol nagy területet borít (p. 16.).

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, fűzlápokban kis példányszámban (p. 97.).

BODONCZI - HAVAS (1999): **Vend-vidék** és **Őrség** szinte valamennyi községhatárban szórványosan (p. 65.).

BODONCZI (in notis): Őriszentpéter, Szalafő, Farkasfa, Orfalu, Máriaújfalu, Alsószőlnök, Apátistvánfalva.

TÍMÁR (in notis): Szórványosan az egész Vendvidéken égerligetekben, nyirkos-párás erdőszéleken, lápréteken.

Salix elaeagnos SCOP.

b. TÍMÁR (1994): Szentgotthárd (belterület, Rába-part), Rábatótfalu (Rába-part) (p. 91.).

TÍMÁR (1995): Szentgotthárd-Rábatótfalu. A Rába partján több helyen (p. 17.).

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, a Rába mederhordalékain (p. 97.).

Veratrum album L.

a. BORBÁS (1887): Katafa (p. 168.).

GÁYER (1932): Rábagyarmat in einer Vertiefung des Waldes Téltető (leg. ILLYÉS K.) (p. 9.).

HORVÁT (1944): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalva (p. 46.).

HORVÁT (1949): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 1.).

c. BARTHA (in notis): Szalarét szélén néhány tő (1999).

BODONCZI (in notis): Szalafő: Szala-rét, Pityerszer, Szőce, Rábagyarmat.

***Hemerocallis lilio-asphodelus* L.**

a. GÁYER (1932): Zsidai völgy (leg. VAJDA E.) (p. 9.).

PAUER (1932): Zsidai-völgy (p. 25.).

BOROS (1949): **Őrség**, in pratis vallis versus fontem rivi Zala (versus lacum Fekete-tó) prope pag. Szalafő (p. 31.).

HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Métnekpuszta előtt a Nagyréti völgy úttól É-ra több foltban. Nagy mennyiségben található Bajánsenyétől D-re a Kerka és a Berki-hegy közötti réten (p. 104.).

SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Szentgyörgyvölgy, egy időszakos patak mentén, fűzbokrok alatt (p. 27.).

BARTHA (in notis): Szalafő: Őserdő két tömbje közötti kékperjés kaszálón néhány tő(1987).

c. BARTHA (in notis): Szalarét és a széles feltáró út között egy tő cserjésedő részen (1992).

KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Hársas-patak.

TÍMÁR (1994): A Szakonyfalvi-pataktól K-re minden patak völgy alján előfordul a **Vend-vidéken** (Apátistvánfalva, Szakonyfalva, Kétvölgy, Alsószőlőnk). Régi, publikálatlan adatok: Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalva (PÓCS ex litt.)(p. 70-71.).

TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy, Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalva, Alsószőlőnk (p. 14.).

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőnői Rába-völgy, magaskórósokban néhány példány (p. 96.).

BARTHA (in notis): Fekete-tó előtti kékperjés kaszálón egy erős telep, a hozzá kapcsolódó kaszálón 1 tő (1999).

BODONCZI (in notis): Felsőjánosfa, Ivánc, Kisrákos, Szalafő, Viszák (BARBÁCSY in notis 1992), Felsőjánosfa a Szala melletti lápréteken több ezer tő, Viszák, Ivánc: Lugosi-rét, Szalafő: belterület (fűrészteleptől északra), Őserdő tisztásai, Fekete-tó alatti tisztások, Kondorfa: Lugosi-patak rétjei, Csörötnek: Huszászi-patak mellett néhány tő, Farkasfa: Huszászi-patak mellett, a falu alatt, mielőtt az erdőbe ér (Bazsarét), Apátistvánfalva: Hársas-patak láprétjein, Kétvölgy: "hajtúkanyar"- a Szakonyfalvi-patak felső folyása mellett, Szakonyfalva: Őreg- és Hosszúrét.

***Lilium martagon* L.**

a. BORBÁS (1887): Körmend (p. 169.).

HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida (p. 46.).

HORVÁT (1949): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalva, Máriaújfalu-Farkasfa, Orfalu (p. 1.).

b. TÍMÁR (1994): Alsószőlőnk, Cselin-patak (p. 48.).

TÍMÁR (1995): Kétvölgy-Szakonyfalva közt (Rédei - Lendvai), Alsószőlőnk (Cselin-patak völgye) (p. 11.).

KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőnői Rába-völgy, a Rába árterén, keményfaliget maradványokban, kis példányszámban (p. 96.).

BODONCZI (in notis): Őriszentpéter, Szakonyfalva, Alsószőlőnk, Órimagyarósd, Szaknyér (KELEMEN G. erdőrendező in notis 1992).

TÍMÁR (in notis): Szakonyfalu, Rábatótfalu, Felsőszölnök északias domblábakon, völgyfőkben.

***Fritillaria meleagris* L.**

- a. PAUER (1932): Ivánc (p. 27.).

***Erythronium dens-canis* L.**

- a. GÁYER (1927a): Zsida (p. 206.).
GÁYER (1927b): Bei der Gemeinde Zsida in einem kleinen, schluchtartigen Grabens eines stellenweise mit der Fichte und Rotföhre vermengten Weissbuchenwaldes (p. 249.).
HORVÁT (1949): Szakonyfalu mellett (leg. HASZÁK A.) (p. 1.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Kétvölgy (PÓCS ex litt.), Apátistvánfalva (PAPP in HM). Újabban a **Vend-vidéken**: Szálanként elszórva nagy területen található (elsősorban a Szakonyfalui-patak mentén). (p. 53-54.).
TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy, Szentgotthárd alatt, Apátistvánfalva, Kétvölgy - Szakonyfalu közt. Tisztásokon, erdőszéleken helyenként tömeges (p. 12.).
BODONCZI (in notis): Máriaújfalu, Orfalu, Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Alsószölnök.

***Scilla drunensis* SPETA**

- b. BODONCZI - KIRÁLY (ined.): Horvátnádalja, a Pinka és Rába közén keményfás ligeterdőben tömeges (2000).

***Muscari botryoides* (L.) MILL.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség**: Nádasd, Szőce (PÓCS et al. ined.) (p. 201.).

***Leucojum vernum* L.**

- a. BORBÁS (1887): Gotthard - Rába-Füzes !!, Körmend vidékén (TURCSÁNYI E.), Bükkfej (p. 172.).
GÁYER (1932): Am rechtsseitigen Hügelgelände des Raabflusses, u. zw. Szakonyfalva, Istvánfalva (leg. ÓNODY Z.), Talapatka, am Hársasrét (leg. ILLYÉS K., ma Máriaújfalu), Tótmarác (ma Felsőmarác), Ivánc an den Abhängen gegen den Raabfluss (leg. JUNG F.), Vasvár: Szentkúti-erdő (leg. RÁSÓ B.) (p. 9.).
PAUER (1932): Szentgotthárd, Apátistvánfalva, Ivánc (a Rába jobbparti lejtőin) (p. 27-28.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ex litt.). Új adatok: Szakonyfalu: Szakonyfalui-patak (égerligetben), Felsőszölnök (kaszálóréten, bükkös félárnyékában) (p. 48-49.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalvi-patak mentén (tömegesen), Felsőszölnöktől Ny-ra (p. 11.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, a temető alatt égerliget peremén (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Szakonyfalu: Szakonyfalui-patak völgye, több ezres állomány.
BODONCZI (ined.): Horvátnádalja, a Pinka és Rába közén keményfás ligeterdőben tömeges (2000).

***Tamus communis* L.**

- a. BORBÁS (1887): A katafai szőlők alatt Körmend felé!! (p. 171.).
GÁYER (1927b): Telekes (p. 252.).

***Narcissus angustifolius* CURT.**

- a. GÁYER (1927a): Isvánfalvi völgy Szentgotthárdtól délre (leg. NÁRAY-SZABÓ J.) (p. 205.).
GÁYER (1927b): Bei Szentgotthard auf nassen Wiesen (p. 249.).
PAUER (1932): Szentgotthárdtól Apátistvánfalva felé vezető út nyugati oldalán húzódó kis völgyben (p. 26.).
HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Métnekpuszta előtti Nagyréti-völgy több pontján, kisebb-nagyobb állományok. A legnagyobb a fő völgy első É-i mellékvölgyének felső harmadában található (p. 104.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Rábakéthely - Apátistvánfalva között (BOROS in notis), Zsidai-völgy közepe (PÓCS ex litt.). Aktuális előfordulás: Szentgotthárd (Térkép!) (450 tő) (p. 70.).
TÍMÁR (1995): Csak a Szentgotthárd alatti kis völgyben. Nagy számban, de erősen veszélyeztetve (p. 14.).
BODONCZI (in notis): Szentgotthárd, néhány tő a *Solidago*-tól szorongatva, erősen veszélyeztetett, élőhelye nagyrészt beerdősült.

***Iris sibirica* L.**

- a. HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Bajánsenyétől D-re a Kerka és a Berki-hegy közötti réten (p. 104.).
- b. KOVÁCS (1992): Felsőszőlnök, Hármashatár térsége, a Csúcshegy alatti lápréteken.
KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Zsidai-patak, Szakonyi-patak.
TÍMÁR (1994): Szentgotthárd (Zsidai-völgy), Alsószőlnök, Felsőszőlnök (Hampó-völgy). Térkép! (p. 73-74.).
TÍMÁR (1995): Zsidai-völgy, Alsószőlnök alatt és mellet a Rába-ártéren (TAKÁCS - KOVÁCS) (p. 14.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, több helyen is, legszebb populációját a volt határzár-úttól nyugatra lévő fűzláp és kiszáradó lápréti részeken találjuk (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Szalafő: Pityerszer 10-15 tő, Felsőszőlnök: Hampó-völgy, János-hegy, Kakas- domb, Alsószőlnök a Szőlnöki-patak és a Felsőszőlnök felé vezető országút között, Apátistvánfalva: Hársas-patak láprétjein, a fűrészüzem fölötti tisztáson, Orfalu a falutól délre, Őriszentpéter a Bárkástótól északra, közút melletti tisztáson, Ivánc: Lugosi-rét, Felsőmarác (TÖRÖK I. ex verb), Ivánc, Ispánk, Felsőjánosfa, Viszák (BARBÁCSY in notis 1992), Szőce (KIRÁLY R. in notis 1992), Farkasfa (MESICS L. in notis 1992).

***Iris variegata* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vasvár (p. 171.).

***Iris spuria* L.**

- a. KOVÁCS - PRISZTER (1957): Körmend (PRISZTER ined.) (p. 93.).

***Juncus capitatus* WEIGEL.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): Őrség: Szőce - Őrimagyarosd (PÓCS et al. ined. cum BOROS Á.) (p. 201.).

***Cephalanthera longifolia* (L.) FRITSCH**

- a. HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Máriaújfalu-Farkasfa (p. 46.).

- b.** TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adat: Szakonyfalu (Pócs ex litt.). Új adat: Felsőszőlnök (p. 49.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu-Kétvölgy közt (RÉDEI - LENDVAI), Felsőszőlnök (p. 11.).
BODONCZI (in notis): Szalafő: Óserdő, Máriaújfalu.
TÍMÁR (in notis): Alsószőlnök, Szakonyfalu, Szentgotthárd, lombos erdőkben szórványosan.

***Epipactis palustris* (L.) CRANTZ**

- b.** TÍMÁR (1994): Szakonyfalu alatt, Felsőszőlnök (Szabó-völgy). Térkép! (p. 74-75.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu alatt, Alsószőlnök: Rába-völgy (TAKÁCS - KOVÁCS), Felsőszőlnök: Szabó-völgy. Igen kevés (p. 14.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, lápréteken néhány példány (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Szakonyfaluban (Kis vadászház) és Felsőszőlnökön a Hármashatárnál ismert lelőhelyeiről többszöri keresés után sem került elő.

***Epipactis helleborine* (L.) CRANTZ**

- a.** BORBÁS (1887): Vártető Gotthard mellett (p. 173.).
SOÓ (1934): Szentgotthárd (BORBÁS 1887) (p. 128.).
HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa, Orfalu (p. 46.).
- b.** ÓDOR (1994): Szakonyfalu 124A, 120A, Kétvölgy 26Ny.
TÍMÁR (1995): A Vendvidéken szálanként általánosan elterjedt (p. 9.).
BARTHA (in notis): Szalafő környékén szórványosan mindenütt (1999).
BODONCZI (in notis): Erdők szegélyein, nyiladékokon szinte mindenütt.

***Epipactis purpurata* SMITH**

- b.** TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adat: Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ex litt.) (p. 49.).

***Listera ovata* (L.) R. BR.**

- a.** TÍMÁR (1994): Régi publikálatlan adata: Felsőszőlnök (PÓCS ex litt.) (p. 61.).
- b.** BODONCZI (in notis): Felsőszőlnök: János-hegy, Máriaújfalu közút árkában, az Ördögtótól északra, Apátistvánfalva: Templomdomb északi felén, útbevágásban, Farkasfa: Kis-patak melletti réten, Ivánc: Lugosi-rét.

***Neottia nidus-avis* (L.) RICH.**

- a.** HORVÁT (1949): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Máriaújfalu-Farkasfa, Háromház-Farkasfa (p. 1.).
- b.** TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszőlnök (PÓCS ex litt.). Új lelőhely: Felsőszőlnök (p. 50.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu-Kétvölgy közt (RÉDEI - LENDVAI), Felsőszőlnök (p. 11.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlnöki Rába-völgy, dombsági mészkérülő erdők szegélyében (p. 97.).
BODONCZI (in notis): Szalafő, Óriszentpéter, Farkasfa, Máriaújfalu, Felsőszőlnök: János-hegy, Ezüst-hegy.

***Spiranthes spiralis* (L.) CHEVAL.**

- a.** GÁYER (1927b): Viszák (p. 252.).
SOÓ (1934): Viszák (GÁYER 1927b) (p. 127.).
KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék:** Szakonyfalu (PÓCS et al. ined.) (p. 201.).

- b.** BARTHA (in notis): Szalafő: Csörgöszer, kaszálókön 3+2 tő (1991-94).
 TÍMÁR (1995): Kétvölgy mellett (leg. MOLNÁR A.).Csak egy helyen, de ott nagy számban (p. 13.).
 BODONCZI (in notis): Kétvölgy: Borovnyák ház (ZAGYVA ex verb), Kultúrház mögötti rét 50 tő, Orfalu 3 helyen hegyi réten, Farkasfa: Zsilavec, Szalafő templomtól keletre kaszálóréten 20 tő, Őriszentpéter, Keserűszer két helyen: 7 illetve 50-100 tő.

***Goodyera repens* (L.) R. BR.**

- a.** HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Háromház-Farkasfa (p. 46.).
b. TÍMÁR (1995): Kétvölgytől É-ra (RÉDEI - LENDVAI) 1 helyen (p. 8.).
 KIRÁLY - KIRÁLY (1998a, 1998c): **Vend-vidék:** Apátistvánfalva - Orfalu között húzódo lapos hátság (Navrata) középső részén, bükkal és kocsánytalan tölgygel elegyes nudum erdeifenyvesben egy tő (p. 117. ill. p. 285.).
 BODONCZI (1999): Szakonyfalu! (3 virágzó tő - Egri TK hallgatói), Apátistvánfalva! (KIRÁLY - KIRÁLY 1998a) (p. 172.).

***Platanthera bifolia* (L.) RICH.**

- a.** BORBÁS (1887): Sennyeháza, Vártető Gotthard mellett (p. 173.).
 GÁYER (1927a): Zsida (p. 206.).
 SOÓ (1934): Szentgotthárd (BORBÁS 1887) (p. 126.).
 HORVÁT (1944): Kondorfa-Rábagyarmat-Zsida, Máriaújfalu-Farkasfa (p. 46.).
 HORVÁT (1949): Zsida-Apátistvánfalva-Szakonyfalu, Háromház-Farkasfa (p. 1.).
 SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa, Gödörháza, Dicrano-Pinetumban (p. 27.).
b. ÓDOR (1994): Szalafő 1D, Szakonyfalu 124A, 120A, Kétvölgy 65A, 26 Ny, határsáv 58-as és 59-es karó, Orfalu 10E.
 TÍMÁR (1994): Apátistvánfalva, Orfalu, Kétvölgy, Szakonyfalu, Alsószölnök, Felsőszölnök (p. 27.).
 TÍMÁR (1995): A Vendvidék teljes területén; erdeifenyvesekben, lápréteken általánosan elterjedt (p. 8.).
 KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, láprétek peremén kis populáció (p. 97.).
 BODONCZI (in notis): Általánosan előfordul, főként erdőszéleken, lucosok nyiladékain, irtásréteken. Felsőszölnök: Hármashatár, Őriszentpéter, Szalafő.

***Platanthera chlorantha* (CUST) REICH.**

- a.** PAUER (1932): Szentgotthárdi Vártető, gyakori (p. 27.).
b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatai: Zsida (JEANPLONG ex litt.), Szakonyfalu (PÓCS ex litt.). Magam nem találtam.(p. 28.).
 TÍMÁR (1995): Grajka-völgy és Hármashatár (RÉDEI - LENDVAI) (p. 8.).
 BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Hármashatár, Őriszentpéter.
 TÍMÁR (in notis): Apátistvánfalva, Orfalu, Szalafő csarabos erdeifenyvesekben.

***Gymnadenia conopea* (L.) R. BR.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1964): **Vend-vidék:** Kétvölgy (PÓCS ined.) (p. 53.).
b. TÍMÁR (1994): Régi adat pontosítása: Kétvölgy, Szakonyfalui-patak völgyének felső részén (PÓCS ex litt.).Új előfordulás: Felsőszölnök.(p. 75.).
 TÍMÁR (1995): Felsőszölnöktől K-re (p. 14.).
 BODONCZI (in notis): Apátistvánfalva: Templomdomb keleti oldala, forrásos részen *Thelypteris*-szel és *Dactylorchiza majalis*-szal.

***Orchis morio* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vártető Gotthard mellett!! (p. 172.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ex litt.). Újabban: dombhátak, dombélek kaszálóin, leginkább települések belterületén: Apátistvánfalva, Orfalu, Kétvölgy, Felsőszölnök (p. 62.).
TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Felsőszölnök. Elsősorban települések belterületén (p. 13.).
BARTHA (in notis): Az Őrség településeinek kaszálóin tömeges (1999).
BODONCZI (in notis): Száraz kaszálóréteken, helyenként tömeges. Felsőszölnök, Kétvölgy, Apátistvánfalva, Szalafő, Orfalu, Kondorfa, Farkasfa, Őriszentpéter, Nagyrákos.
TÍMÁR (in notis): Orfalu belterületén.

***Orchis ustulata* L.**

- a. BORBÁS (1887): Vártető Gotthard mellett! (p. 172.).
SOÓ (1934): Szentgotthárd (BORBÁS 1887) (p. 125.).
JEANPLONG (1972): Vasvár, mocsárréten (p. 113.).
- b. TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adat: Szakonyfalu (PÓCS ex litt.). Új előfordulás: Apátistvánfalva belterülete. Térkép! (p. 76.).
TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva. Egyetlen kis populáció (p. 15.).
BODONCZI (in notis): Felsőszölnök: Kakas- domb! (ZAGYVA ex verb), Apátistvánfalva: Templomdomb (KISS O. ex verb), Szalafő: Pityerszer alatt! (TÓTH Z. ex verb), Kondorfa: Lugosi-patak melletti rét (KELEMEN G. ex verb), Őriszentpéter: Galamboszer, Rábagyarmat, Ivánc: Lugosi-rét.

***Dactylorhiza majalis* (RCHB.) HUNT. et SUMMERH.**

- a. GÁYER (1927a): Zsida (p. 206.).
SOÓ (1934): Szentgotthárd (GÁYER 1927a) (p. 126.).
- b. KOVÁCS (1992): Felsőszölnök, Hármashatár térsége, a Csúcshegy alatti lápréteken; Alsószölnök, Szögmező láprétjei.
TÍMÁR (1994): A **Vend-vidéken** szórványosan mindenütt, de az alsószölnöki rétek kivételével sehol sem tömeges. Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Felsőszölnök. Térkép! (p. 70.).
TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Kétvölgy, Szakonyfalu, Alsószölnök (TAKÁCS - KOVÁCS), Felsőszölnök (p. 15.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy, tízezres nagyságú példányszámban (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Szalafő (BARBÁCSY in notis 1992), Felsőjánosfa több ezer tő, Szőce, Farkasfa, Orfalu belterület többszáz tő (focipálya), Apátistvánfalva Templomdomb, Hársas-patak láprétjei, Kétvölgy: "hajtúkanyar", Felsőszölnök: Hampó-völgy, Alsószölnök: "füzláp", Őriszentpéter a Bárkástótól északra, közút melletti tisztáson.

***Dactylorhiza fuchsii* (DRUCE) SOÓ**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1964): (sub nomine *D. maculata* (L.) SOÓ) **Vend-vidék**: Szakonyfalu, Apátistvánfalva (PÓCS ined.) (p. 53.).
- b. KOVÁCS (1992 sub nomine *D. maculata*): Felsőszölnök, Hármashatár térsége, a Csúcshegy alatti lápréteken.
TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adat: Kétvölgy (PÓCS ex litt.). Új előfordulás: Felsőszölnök, egyetlen tő. Térkép! (p. 78.).
TÍMÁR (1995): Felsőszölnök alatt (p. 15.).

***Eriophorum angustifolium* HONCKENY**

- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Grajka-völgy.
TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Kétvölgy (PÓCS ex litt.). Új előfordulások: Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Felsőszőlők. (p. 79.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu-Kétvölgy közt, Alsószőlők (TAKÁCS - KOVÁCS), Felsőszőlők (RÉDEI - LENDVAI) (p. 15.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőki Rába-völgy, lápréteken, magassásosokban csak néhány példány (p. 96.).
LÁJER (1998): **Vendvidék**: Apátistvánfalva, néhány négyzetméteren állományalkotó (p. 271.).
BODONCZI (in notis): Orfalu: Fekete- tó.

***Eriophorum latifolium* HOPPE**

- a.** HORVÁTH - SZINETÁR (1965): Métnék puszta előtti Nagyréti-völgy úttól D-re eső szakaszán kb.20x10 m-es területen sűrű állományt alkot égerláp szélén. Szórványosan a Berki-hegy É-i előterében lévő Sphagnetum szélén is jelentkezik (p. 104.).
- b.** KOVÁCS - TAKÁCS (1993): Fekete-tó.
TÍMÁR (1994): Régi, publikálatlan adatok: Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Zsidai-völgy, Rábatótfalu (PÓCS ex litt.). Új előfordulások: Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Felsőszőlők. (p. 80.).
TÍMÁR (1995): Apátistvánfalva, Szakonyfalu, Alsószőlők (TAKÁCS - KOVÁCS), Felsőszőlők (p. 15.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőki Rába-völgy, lápréteken, magassásosokban (p. 96.).

***Eleocharis carniolica* KOCH**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1954): **Őrség**: Orfalu (KÁROLYI et PÓCS ined.); **Vend-vidék**: Apátistvánfalva, Zsidai-völgy (BOROS mscr.) (p. 265.).
KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék**: Szakonyfalu - Kétvölgy (PÓCS et al. ined.) (p. 201.).
- b.** KIRÁLY - KIRÁLY (1998a, 1998c): **Vend-vidék**: a terület valamennyi községhatárában megtalálható nyíltabb helyeken, így a határsáv és földutak kocsinyomain és tócsáin, valamint erdei lápos mélyedéseken (p. 118. ill. p. 285.).
KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószőlőki Rába-völgy, iszapos-pocsolyás helyeken, tócsákban, földutak nedves keréknyomaiban (p. 96.).
BODONCZI (in notis): Szőce, Felsőjánosfa, Apátistvánfalva: Templomdomb, Balázsfalva nyugati végén közút mellett, Zsidai-patak láprétjei, Orfalu: Fekete- tó, Kígyóföldek, belterület (focipálya), Kétvölgy "hajtúkanyar", Szakonyfalu: Öregrét, Hosszúrét, Felsőszőlők: Kakasdomb.

***Scirpus radicans* SCHKUHR**

- a.** BORBÁS (1887): A Lapincs hídja mellett Gotthard (p. 167.).
SOÓ – JÁVORKA (1951): Vasvár (p. 893.).
KÁROLYI – PÓCS (1954): Vasvár (Károlyi ined.) (p. 265.).

***Rhynchospora alba* (L.) VAHL.**

- a.** KÁROLYI - PÓCS (1957): **Őrség**: Szőce (PÓCS ined. cum VAJDA L.)

***Carex echinata* MURR.**

- a.** BORBÁS (1887): Süppedős helyeken Körmend alatt Katafa határában (p. 164.).

SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Velemér, Magyarszombatfa, Gödörháza, Junco-Molinietumban (p. 27.).

- b. TÍMÁR (1994): Szakonyfalu: Grajka-patak két ága, átmeneti lápokban és magassásosban.(p. 85.).
TÍMÁR (1995): Szakonyfalu-Kétvölgy közt (Grajka-völgy) (p. 16.).
BODONCZI (in notis): Szalafő Pityerszerről a laktanyai rakodó felé vivő út árkában (*Sphagnumok* is!), Orfalu: Kígyóföldek, Fekete-tó, Felsőszölnök: Kakasdomb forrásláp, Apátistvánfalva: Hársas-patak forrásvidéke.

***Carex canescens* L.**

- a. KÁROLYI - PÓCS (1957): **Vend-vidék**: Kétvölgy (PÓCS et al. ined.) (p. 201.).
KÁROLYI - PÓCS (1964): **Őrség**: Velemér, Gödörháza, Magyarszombatfa (PÓCS ined.) (p. 53.).
- b. TÍMÁR (1995): Kétvölgy (RÉDEI - LENDVAI). Klasszikus lelőhelyén ma is él (p. 16.).
BODONCZI (1999): Grajka-völgy keleti ág! (LENDVAI - RÉDEI 1992), Kercaszomor! égeres láperdőben 3 tő (det. LÁJER K.) (p. 172.). (Utóbbi a Tájvédelmi Körzeten kívül esik!).

***Carex caespitosa* L.**

- a. SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Szentgyörgyvölgytől délre, a határ közelében, magassás társulásokban (p. 27.).

***Carex buekii* WIMM.**

- a. GÁYER (1929): Zsidai völgy (p. 71.).
- b. LÁJER (1998): **Őrség**: Óriszentpéter, Nagyrákos; **Vend-vidék**: Kétvölgy, Apátistvánfalva-Szentgotthárd (p. 272.).

***Carex hartmannii* CAJANDER**

- b. LÁJER (1996):
BODONCZI (1999): Szőce! a lápon több folton él (LÁJER 1996) (p. 172.).

***Carex pilulifera* L.**

- a. SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Gödörháza, Magyarszombatfa, Velemér. Természetes erdőfenyvesekben mindenütt gyakori, de nagy tömegben lép fel ott is, ahol a fenyőt bükkös vagy gyertyános-tölgyesbe ültették (p. 27.).

***Carex umbrosa* HOST**

- b. KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy (p. 99.).
LÁJER (1998): **Vend-vidék**: Kétvölgy, Alsószölnök, mészkerülő kékperjés réteken számos jól fejlett zsombék (p. 272.).

***Glyceria declinata* BRÉB.**

- b. KIRÁLY - KIRÁLY (1998b, 1998c): **Vend-vidék**: Kétvölgytől délre, a magyar szlovén határ hazai oldalán (A80-A110 határkövek közötti szakaszon), igen sok egyed; Farkasfa: Bazsarét, földút tócsáján egy tő; **Felső-Őrség**: Kemestaródfa (Kövecses), a Strém feletti vonulat egyik lucosának tarvágásán egyetlen tő (p. 124. ill. p. 285.).

***Acorus calamus* L.**

- a. GÁYER (1929): Talapatka (ma Máriaújfalu) (p. 71.).

- SZODFRIDT - TALLÓS (1965): Gödörháza, kút melletti vizesárokban, kis foltban tömegesen (p. 28.).
 JEANPLONG (1972): Csákánydoroszló, holtág szélén (Hásika tó) (p. 588.).
b. KOVÁCS - TAKÁCS (1998): Alsószölnöki Rába-völgy (p. 97.).

Sparganium minimum WALLR.

KÁROLYI - PÓCS (1954): **Őrség**: Farkasfa (PÓCS ap. SOÓ - JÁVORKA 1951) (p. 265.).

Irodalom

- BODONCZI L. (1999): Az Őrség és Vendvidék védett és veszélyeztetett növényei. - *Kitaibelia* **4**(1): 169-177.
 BODONCZI L. - HAVAS M. (1999): Füles fű (*Salix aurita* L.). in: BARTHA D. - BÖLÖNI J. - KIRÁLY G.(szerk.): Magyarország ritka fa- és cserjefajai. - *Tilia* **7**: 63-68.
 BORBÁS V. (1887): Vasvármegye növényföldrajza és flórája.(Geographia atque enumeratio plantarum comitatus Castriferrei in Hungaria). - Vas megyei Gazdasági Egyesület, Szombathely, 391 pp.
 BORBÁS V. (1897): Vasvármegye növényföldrajzi viszonyai. Geographia plantarum comitatus Castriferrei. - Magyarország Vármegyéi és Városai. Vas Vármegye. Budapest, pp.: 497-545.
 BOROS Á. (1944): Adatok a vendvidéki erdeifenyvesek és tőzegmohalápok növényzetének ismeretéhez. - *Botanikai Közlemények* **41**: 96-101.
 BOROS Á. (1949): Florisztikai közlemények III. - *Borbásia* **9**(3-5): 28-34.
 BOROS Á. (1964): A tőzegmoha és tőzegmohás lápok Magyarországon. – *Vasi Szemle* **18**: 53-68.
 CSAPODY I. (1982): Védett növényeink. Gondolat, Budapest.
 FEKETE L. - BLATTNY T. (1914): Die Verbreitung der forstlich wichtigen Bäume und Sträucher im Ungarischen Staate I-II. - August Joerges' Witwe & Sohn, Selmechánya.
 FREH A. (1883): Kőszeg és vidékének viránya. - *Kőszegi Kath. Gimn. Ért.* (1882/83) pp.: 3-63.
 GÁYER GY. (1908): Adatok Vasvármegye flórájához. - *Magyar Botanikai Lapok* **7**: 289-290.
 GÁYER GY. (1925): Vasvármegye fejlődéstörténeti növényföldrajza és a praenorikumi flórasáv. - *Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évkönyve* **1**: 1-43.
 GÁYER Gy. (1927a): Új adatok Vasvármegye flórájához I. – *Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évkönyve* **2**: 204-206.
 GÁYER Gy. (1927b): Neue Beiträge zur Flora des Komitates Vas (Eisenburg). – *Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évkönyve* **2**: 248-255.
 GÁYER Gy. (1929): Új adatok Vasvármegye flórájához II. – *Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évkönyve* **3**: 70-75.
 GÁYER Gy. (1932): Új adatok Vasvármegye flórájához III. – *Annales Sabariensis: Folia Musealia* **1**: 7-11.
 GÁYER Gy. (1936): Gödörháza. – *A Szegedi Tudományegyetem Tudományos Közleményei* **2**(2): 128-162.
 HORVÁT A. O. (1940): Additamenta ad floram Baranyaensem. - *Borbásia* **2**(1-2): 26-30.
 HORVÁT A. O. (1944): A szentgotthárdi apátság erdeinek növényzete. – *Botanikai Közlemények* **42**: 43-48.

- HORVÁT A. O. (1949): Újabb adatok a szentgotthárdi apátság erdeinek ismeretéhez. – Index Horti Bot. Univ. Bp. 7: HORVÁTH E. - JEANPLONG J. (1962): Vas megye ritka és védelmet érdemlő növényei. - Savaria Múzeum Közleményei **18**: 19-43.
- HORVÁTH E. - JEANPLONG J. (1962): Vas megye ritka és védelmet érdemlő növényei. - Savaria Múzeum Közleményei **18**: 19-43.
- HORVÁTH E. - SZINETÁR M. (1965): Újabb előfordulási adatok Vas megye flórájához. - Savaria Múzeum Közleményei **34**: 101-105.
- HULJÁK P. (1999): Vörös áfonya (*Vaccinium vitis-idaea* L.). in: BARTHA D. - BÖLÖNI J. - KIRÁLY G.(szerk.): Magyarország ritka fa- és cserjefajai. - Tilia **7**: 78-86.
- JEANPLONG J. (1941): Adatok Vas vármegye flórájához. - Borbásia **3**(4-7): 58-60.
- JEANPLONG J. (1956): Flóraelemek szerepe a flórahatárok megvonásában Északnyugat-Dunántúlon. - Botanikai Közlemények **46**: 261-266.
- JEANPLONG J. (1958): Új előfordulási adatok a Transdanubicum és az Eupannonicum flórájának ismeretéhez. – Vasi Szemle **12**: 120-122.
- JEANPLONG J. (1959): Érdekes gyomnövény társulások az Őrség nyugati részén. - Botanikai Közlemények **48**: 101-105.
- JEANPLONG J. (1972): Újabb adatok Északnyugat-Dunántúl flórájának ismeretéhez. – Vasi Szemle **26**: 586-588.
- JEANPLONG J. (1983): Új adatok Északnyugat Dunántúl flórájának ismeretéhez II. - Vasi Szemle **37**: 111-114.
- JEANPLONG J. (1991): Új adatok Északnyugat Dunántúl flórájának ismeretéhez III. - Vasi Szemle **45**: 17-19.
- JEANPLONG J. (1999): Új adatok Északnyugat-Dunántúl flórájának ismeretéhez IV. - Vasi Szemle **53**(2): 143-145.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. (1954): Adatok Délnyugat-Dunántúl növényföldrajzához. - Botanikai Közlemények **45**: 257-267.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. (1957): Újabb adatok Délnyugat-Dunántúl flórájához. - Ann. Hist. - Nat. Mus. Nat. Hung. Ser. nov. **8**: 197-204.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. (1964): Újabb adatok Délnyugat-Dunántúl flórájához III. - Savaria, Vas Megyei Múzeumok Értesítője **2**: 43-54.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. (1968): Délnyugat-Dunántúl flórája I. - Acta Paedagog. Agriensis **6**: 329-390.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. (1969): Délnyugat-Dunántúl flórája II. - Acta Paedagog. Agriensis **7**: 329-377.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. - BALOGH M. (1970): Délnyugat-Dunántúl flórája III. - Acta Paedagog. Agriensis **8**: 469-495.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. - BALOGH M. (1971): Délnyugat-Dunántúl flórája IV. - Acta Paedagog. Agriensis **9**: 387-409.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. - BALOGH M. (1972): Délnyugat-Dunántúl flórája V. - Acta Paedagog. Agriensis **10**: 373-400.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. - BALOGH M. (1974): Délnyugat-Dunántúl flórája VI. - Acta Paedagog. Agriensis **12**: 451-463.
- KÁROLYI Á. - PÓCS T. - BALOGH M. (1975): Délnyugat-Dunántúl flórája VII. - Acta Paedagog. Agriensis **13**: 395-415.
- KÉZDY P. - TÍMÁR G. (1999): Henye boroszlán (*Daphne cneorum* L.). in: BARTHA D. - BÖLÖNI J. - KIRÁLY G.(szerk.): Magyarország ritka fa- és cserjefajai. - Tilia **7**: 111-125.
- KIRÁLY G. - KIRÁLY A. (1998a): Adatok Magyarország flórájának és vegetációjának ismeretéhez. - Kitaibelia **3**(1): 113-119.
- KIRÁLY G. - KIRÁLY A. (1998b): A hazai flóra két alig ismert növénye: *Chaerophyllum hirsutum* L. és *Glyceria declinata* BRÉB. - Kitaibelia **3**(1): 121-125.

- KIRÁLY G. - KIRÁLY A. (1998c): Kiegészítések Vas megye flórájának ismeretéhez. - Vasi Szemle **52**(3): 278-286.
- KOMLÓDI M. (1957): Florisztikai adatok az Ócsa-Dabas turjánvidékről. - Botanikai Közlemények **47**: 81-85.
- KOVÁCS J. A. (1992): A nyugati határzóna természetvédelmi és ökológiai problémái.(A Lippay János Tudományos Ülésszak előadásai és poszterei). - Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kiadványai **53**: 166-169.
- KOVÁCS J. A. (1993): Betűrendes fajlista. Germoplasma (Index seminum et plantarum 6.). - Szombathely - Mosonmagyaróvár, **2**: 1-67.
- KOVÁCS J. A. (1994): Outline for a synopsis of plant communities in Vas-county (Hungary). - Kanitzia **2**: 79-113.
- KOVÁCS J. A. (1995): Vas megye növénytársulásainak áttekintése, Vasi Szemle **49**(4): 518-557.
- KOVÁCS J. A.(szerk.) (1998): A Rába-völgy természetvédelmi-ökológiai élőhelyvizsgálata. - Kutatási jelentés, Pro Natura Egyesület, 99 pp.
- KOVÁCS J. A. - TAKÁCS B. (1993): Az Őrségi TK nyugati részének vegetációtérképe. – Kutatási jelentés. Szombathely.
- KOVÁCS J. A. - TAKÁCS B. (1994): Az Őrségi TK keleti részének vegetációtérképe. – Kutatási jelentés. Szombathely.
- KOVÁCS J. A. - TAKÁCS B. (1997): Vas megye edényes flórájának kritikai vonatkozásai. - Kitaibelia **2**: 220-225.
- KOVÁCS J. A. - TAKÁCS B. (1998): Az alsószölnöki Rába-völgy botanikai értékei. - Kanitzia **6**: 89-110.
- KOVÁCS J. A. (1999): Az Őrségi Tájvédelmi Körzet növényzetének sajátosságai, ökológiai - természetvédelmi problémái. - Vasi Szemle **53**(1): 111-142.
- KOVÁCS M. - PRISZTER SZ. (1957): Kiegészítések és adatok "A magyar növényvilág kézikönyvé"-hez. - Botanikai Közlemények **47**: 87-93.
- LÁJER K. (1996): Vázlatok a *Carex hartmanii* CAJANDER magyarországi elterjedéséről, cönológiai viszonyairól. - Kitaibelia **2**(1): 103-122.
- LÁJER K. (1998): Az *Aldrovanda vesiculosa* L. újabb előfordulása és egyéb adatok Magyarország flórájának ismeretéhez. - Kitaiblia **3**(2): 263-274.
- MÁRTON J. (1893): Újabb adatok Vasvármegye flórájához. – Természetrzaji Füzetek **16**: 34-39.
- NAGY J. - MOLNÁR M. - SZERDAHELYI T. - FIGECZKY G. - SELÉNYI M. (1998): A *Dryopteris cristata* L. új magyarországi lelőhelye. - Kitaibelia **3**(2): 219-221.
- ÓDOR P. (1994): A vendvidéki korpafüpopulációk cönológiai vizsgálat a. - Kézirat, OTDK dolgozat, ELTE, Budapest, 41 pp.
- PAUER A. (1932): Vasvármegye természeti emlékei. - Martineum Könyvnyomda, Szombathely, 66 pp.
- PÓCS T. (1958): Adatok a *Polygala nicaeensis* RISSO alakkörének ismeretéhez és magyarországi elterjedéséhez. - MTA Biol. Csop. Közl. **2**: 235-247.
- PÓCS T. - DOMOKOS-NAGY É. - PÓCS-GELENCSÉR I. - VIDA G. (1958): Vegetationstudien in Őrség – Akadémiai Kiadó, Budapest.
- PÓCS T. - GELENCSÉR I. - SZODFRIDT I. - TALLÓS P. - VIDA G. (1962): Szakonyfalu környékének vegetációtérképe. – Acta Acad. Paedagog. Agriensis **8**: 449-478 (1 térképmelléklettel).
- SIMON T. - VIDA G. (1966): Neue Angaben zur Verbreitung der *Dryopteris assimilis* S. WALKER in Europa. - Ann. Univ. Sci. Bp. Sect. Biol. **8**: 275-284.
- SIMON T. (1992): A magyarországi edényes flóra határozója. - Tankönyvkiadó, Budapest, 892 pp.

- SOÓ R. (1934): Vas megye szociológiai és florisztikai növényföldrajzához. - Vasi Szemle **1**: 105-134.
- SOÓ R. (1955): Nordische Pflanzenarten in der pannonischen Flora und Vegetation. - Archivum Societatis Zoologicae-Botanicae Fennicae 'Vanamo' **9**: suppl.: 337-350.
- SOÓ R. - JÁVORKA S. (1951): A magyar növényvilág kézikönyve. - Akadémiai Kiadó, Budapest.
- SZODFRIDT I. - TALLÓS P. (1965): Újabb adatok a Dunántúl flórájához. - Botanikai Közlemények **52**: 23-28.
- SZURDOKI E. (1994): A vendvidéki tőzegmoha populációk florisztikai vizsgálata. – TDK-dolgozat. ELTE, Budapest.
- TERPÓ A. (1958): Magyarország vadkörtéi. Pyri Hungariae. - A Kertészeti és Szőlészeti Főiskola Évkönyve **22**: 1-258.
- TÍMÁR G. (1994): A Vendvidék védett és veszélyeztetett növényei. - Diplomadolgozat, EFE, Sopron.
- TÍMÁR G. (1998): Régi-új faj hazánk flórájában: fenyérgamador (*Teucrium scorodonia* L.). - Kitaibelia **3**(2): 209-211.
- TÍMÁR G. (1999): Farkasboroszlán (*Daphne mezereum* L.). in: BARTHA D. - BÖLÖNI J. - KIRÁLY G.(szerk.): Magyarország ritka fa- és cserjefajai. - Tilia **7**: 89-96.
- VAJDA L. (1937): Néhány adat Magyarország flórájának ismeretéhez. - Botanikai Közlemények **34**: 230.
- WAISBECKER A. (1891): Kőszeg és környékének edényes növényei.(2. bővített és javított kiadás). - Kilián biz., Kőszeg, 70 pp.
- ZSOHÁR GY. (1941): Őrség növényföldrajzi vázlata. - Dunántúli Szemle **8**: 190-195, 277-282, 322-331, 392-401.

A KORPAFÜVEK

ÓDOR PÉTER¹

¹ Eötvös Lóránd Tudományegyetem Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék

A korpafüvek már régóta kedvelt objektumai a biológusoknak, egyrészt mert egy ősi csoport utolsó maradványai, másrészt igen érdekes biológiai jelenségek tanulmányozhatók rajtuk. Felépítésük alapvetően moduláris, számos fajuk esetében elkülöníthetünk egy a talajban (*Diphasium complanatum* (L.) ROTHM.) vagy a talaj felszínén (*Lycopodium annotinum* L., *Lycopodium clavatum* L.) kúszó horizontális hajtást, amelyből felálló, általában strobilusban végződő vertikális modulok erednek (CALLAGHAN et al. 1986). A vertikális modulok igen jól "kommunikálnak" egymással a horizontális száron keresztül, amelyben intenzív ion, tápanyag és vízszállítás folyik a növény különböző moduljai között. E technika révén a különböző modulokból felvett forrásokat igen hatékonyan tudják allokálni e növények, és részben ez a magyarázata sikerességüknek az olyan tápanyagban szegény és ezenkívül foltos élőhelyeken, mint a boreális régió és a magashegységek. A korpafü telepek általában hosszú évekig csak klonálisan növekednek, ivaros megtelepedésük a hatalmas spóraprodukció ellenére meglehetősen ritka, ám annál érdekesebb folyamat. A növény gametofitonja 15-25 évet tölt a talajban pici, gumószerű képlet formájában, míg az ivarszervek kialakulnak rajta és a megtermékenyítés során létrejön a sporofiton. Ezalatt ráadásul egy endotróf gombapartner folyamatos jelenlétére van szüksége (MEUSEL & HEMMERLING 1968, FREEBERG 1962).

A korpafüvek hazánk ritka, védett növényei, jelentősebb állományaik a Vendvidéken valamint a Zemplénben vannak. Az Őrségi Tájvédelmi Körzet (ÖTK) területén három fajuk fordul elő, a kapcsos korpafü (*L. clavatum*), a lapos korpafü (*D. complanatum*) és a kígyózó korpafü (*L. annotinum*). Mindhárom faj hazánkban éri el áréájának déli határát, emiatt hazai előfordulásuk cönológiai és ökológiai viszonyai nagymértékben eltérnek az elterjedési területük belsejében lévőktől (ÓDOR 1995, ÓDOR 1996, ÓDOR 1997a, ÓDOR 1997b, ÓDOR 1998). Áréájuk belsejében a három faj élőhelyük szempontjából jól elkülönül, míg a hazai populációk esetében e különbségek kezdenek elmosódni. E különbségek a Vendvidéken még kimutathatók, a Zemplénben már nem.

A *L. annotinum* igen ritka a ÖTK területén. Mindössze 7 előfordulása ismert, ebből egy volt az Őrségben, ami kipusztult, hat található a Vendvidéken, amiből kettő esetében csak az elhalt hajtásokat lehetett megtalálni 1995-ben. Áréája belsejében a lucosok (mind a boreális, mind a hegyvidéki lucosok) jellegzetes növénye, kedveli a sziklás, tápanyagszegény talajviszonyokat, valamint gyakran erdei tőzegmoha foltokban jelenik meg (MEUSEL & HEMMERLING 1968). E hat előfordulás alapján élőhelyi viszonyokat jellemezni meglehetősen nagy merészség, némi fenntartással azonban elmondható, hogy a három faj közül a területen a leginkább üde, kiegyenlített páratartalmú, árnyas (lombos fák nagy arányú jelenléte) élőhelyeken fordul elő (ÓDOR 1995, ÓDOR 1996).

A *D. complanatum* a Vendvidéken nem ritka, előfordulásainak (telepeinek) száma kb. 25-30 körül van. Az Őrség-Vendvidék határát azonban nem lépi át, az Őrség területén alig fordul elő. A magashegységi, valamint a boreális régióban nem az üde lucosokban találjuk (szemben a *L. annotinummal*) hanem a sekély, erősen kilúgozott talajú és meglehetősen száraz erdeifenyvesekben fordul elő (MEUSEL & HEMMERLING 1968). Ennek köszönhető, hogy míg a K-i Alpokban a *L. annotinum* gyakori, helyenként tömeges, addig a *D. complanatum* jóval ritkább, mivel ezen száraz erdeifenyvesek előfordulása korlátozottabb. Ez szintén azt a feltételezést támasztja alá, hogy a Vendvidék vegetációja nem pusztán az Alpok K-i nyúlványa, hanem erdeifenyvesei meglehetősen egyedi vegetációt hordoznak, amely a

magashegységben is csak szigetszerűen jelenik meg. A Vendvidék savanyú és tápanyagszegény talajú kavicshátain megtalálható csarabos erdeifenyvesek megfelelő élőhelyet biztosítanak a fajnak, és e vendvidéki erdők eléggé hasonlítanak a faj áréájának belsejében leírtakhoz. Meg kell azonban jegyezni, hogy a megtalált telepek kb. fele nem az erdők belsejében, hanem másodlagos élőhelyeken: útrézsükben, írtásokon jelenik meg. A korpafüvekkel koegzisztáló növények ökológiai mutatói alapján a *D. complanatum* az *L. annotinum*-nál szárazabb és fényben gazdagabb ökológiai igényeket mutat (ÓDOR 1995, ÓDOR 1996).

A *L. clavatum* a leggyakoribb korpafűfaj az ŐTK területén. A Vendvidéken gyakran előfordul, azonban megjelenik az őrési erdőkben is, bár itt jóval ritkább. E növény a *D. complanatum*-hoz hasonlóan megtalálható a csarabos erdeifenyvesekben, nagyobb gyakorisága azonban elsősorban azzal magyarázható, hogy sikeresebben kolonizálja a nyitott fenyvéreket, a másodlagos élőhelyeket (útrézsük, utak, véghasználati területek). Legtöbb előfordulása utakon, erdőszéleken található. A koegzisztáló fajok ökológiai-cönológiai mutatói alapján *D. complanatum*-hoz hasonlóan fényigényes, és szárazságtűrő, viszont gyakrabban fordul elő zavarástűrő fajokkal (ÓDOR 1995, ÓDOR 1996). Mindkét fajra elmondható, hogy alapvetően stressztoleráns növények, kompetitív képességük gyenge, ezért megmaradásuk alapvető feltétele, hogy a vegetációban kedvezőtlen talajviszonyú, viszonylag nyílt foltok legyenek jelen, ahol a lombos fák aránya csekély, és jobb forráshasznosítású lomberdei lágyszárúak nem képesek megjelenni. A területen mindenképpen az erdei szukcesszió korai fázisaihoz, valamint a túlevelű fák nagy arányú jelenlétéhez kötődnek. Megtelepedésükben, megmaradásukban fontos a zavarás, ami e pionír állapotokat fenntartja. Természetes körülmények között ez a zavarás a száraz dombtetőkön a tűz lehet, mivel mindkét faj a boreális régióban kötődik a rendszeres erdőtűzekkel zavart élőhelyekhez, ez jóformán megtelepedésük feltétele (OINONEN 1967). Az ŐTK területén az évszázadokra visszanyúló tájhasználat biztosította a számukra megfelelő élőhelyeket.

A korpafűfajok előfordulása még a Zempléni-hegységben jelentős, ezért érdemes e fajok biológiai viszonyaira e területen is vetni egy pillantást, mivel ezek nagy mértékben eltérnek a nyugat magyarországiaktól (ÓDOR 1997a, ÓDOR 1997b, ÓDOR 1998). Itt a fajok abundanciájában sokkal kisebbek a különbségek, a *D. complanatum* és a *L. annotinum* gyakorisága kb. egyforma, míg a *L. clavatum* egy kicsit gyakoribb náluk (azonban nem annyira, mint a Vendvidéken). A fajok hasonló élőhelyeken, sőt legtöbbször együtt fordulnak elő. Az élőhelyben és ökológiai igényekben megmutatkozó különbségek, melyek áréájuk belsejében nyilvánvalóak és a Vendvidéken még kimutathatók, eltűnnek. Mindhárom faj a másodlagos élőhelyeken jelenik meg, kilúgozott útrézsükben, írtásterületeken. A *L. clavatum* nagyobb gyakorisága részben abból adódik, hogy képes megtelepedni a szőrfű és a *Festuca rubra* sovány gyepeiben is. E különbségek feltehetően azzal magyarázhatóak, hogy míg a Vendvidéken megtalálhatók a *D. complanatum* jellegzetes élőhelyei, addig a Zemplénben mind a *L. annotinum* (természetes erdetű lucosok), mind a *D. complanatum* jellegzetes közössége (erdeifenyvesek) hiányzik. E tekintetben a zempléni előfordulások tipikus áreaszéli populációk, ahol még a faj jelen van, azonban eredeti élőhelye már nem.

Mivel a korpafüvek klonális telepeket alkotnak mind tudományos, mind természetvédelmi szempontból igen lényeges tudni, hogy a telepek vajon egy- vagy több egyedből állnak, feltehetőleg mennyi idősek, genetikailag mennyire homogének, ivaros vagy ivartalan úton jönnek e létre. Ilyen irányú vizsgálatok a vendvidéki *D. complanatum* populáció esetében történtek izoenzim analízis módszerével (MAJOR and ÓDOR 1999). Ilyen kutatások e fajok áréájának belsejében is alig, áreaszéli populációk esetében pedig egyáltalán nem történtek. Meglehetősen érdekes, hogy míg a faj boreális telepei általában egy egyedből állnak, az ivaros megtelepedés közvetlenül a zavaráshoz (tűz) kötődik, addig a vendvidéki néhány m²-es telepek több genetikai egyedből állnak, melyek rokonságilag függetlenek egymástól. Ezek

alján feltehető, hogy (1) az áreaszéli (vendvidéki) populációban az ivaros folyamat jelentősebb (ennek egyik oka lehet a gametifiton életidejének rövidülése), (2) a már meglévő telepben az újabb ivaros kolonizáció valószínűsége nagyobb, feltehetőleg a gombapartner nagyobb koncentrációja miatt, (3) a populáció időben ritka ivaros szaporodásához képest meglehetősen heterogén genetikailag, (4) a sporofiton csak kölcsönös megtermékenyítéssel jöhet létre. Ezen eredmények egyrészt biztatóak, mivel a vendvidéki populációk mind klonálisan, mind genetikailag heterogénebbek a vártnál, másrészt elgondolkasztatóak, mivel a populáció genetikai szerkezete gyorsabb dinamikát és zavartabb élőhelyet tükröz a centrális elhelyezkedésűeknél.

Irodalom^{*}

- CALLAGHAN, T. V., HEADLEY, A., LEE, J. A., SVENSSON, B. M., LIXIAN, L., LINDLEY, D. K. 1986. Modular growth and function in the vascular cryptogam *Lycopodium annotinum*. Proc. Roy. Soc. Lond. 228: 195-206.
- FREEBERG, J. A. 1962. *Lycopodium prothalli* and their endophytic fungi as studied in vitro. American Journal of Botany 49: 530-535.
- MAJOR, Á. & ÓDOR, P. 1999. Genet composition of *Diplazium complanatum* in western Hungary: a case study. American Fern Journal 89(2): 106-123.
- Meusel, W., Hemmerling, J. 1968. Die Bärlappe Europas. Willy Kolbe, Leipzig.
- ÓDOR, P. 1995. A vendvidéki korpafűpopulációk cönológiai vizsgálata. OTDK dolgozat, kézirat. ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék.
- ÓDOR, P. 1996. A coenological study of club moss populations in Western Hungary. Abstracta Botanica 20(1): 47-54.
- ÓDOR, P. 1997a. Korpafűpopulációk cönológiai és ökológiai viszonyai. Szakdolgozat, kézirat. ELTE TTK Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék.
- ÓDOR, P. 1997b. Investigation of Club Moss Populations in the Zemplén Mountains. In: Tóth, E. & Horváth, R. (eds.), Proceedings of the "Research, Conservation, Management" Conference. Aggtelek National Directorate, Aggtelek, pp. 355-364.
- ÓDOR, P. 1998. A hazai korpafűfajok elterjedési viszonyai. Kitaibelia 3(2): 291-292.
- OINONEN, E. 1967. Sporal regeneration of ground pine (*Lycopodium complanatum* L.) in southern Finland in the light of dimensions and the age of clones. Acta Forestalia Fennica 83(3).

* A korpafűvekről további, részletesebb irodalom található ÓDOR (1997a) munkájában.